

ת"פ 60588/12/18 - מדינת ישראל נגד אביב (בן בנימין) טלמור, רועי (בן יעקב) קוזין

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 60588-12-18 מדינת ישראל נ' טלמור ואח'

לפני כב' השופט חאלד כבוב, סגן נשיא
המאשימה

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב
מדרך מנחם בגין 154, תל אביב 6492107
טל': 073-3736084; פקס: 03-

נגד
הנאשמים

1. אביב (בן בנימין) טלמור
באמצעות ב"כ עוה"ד איריס שמואלי ומשה שמיר
מגדל המוזיאון, רח' ברקוביץ' 4, תל אביב 6423806
טל': 076-5384258; פקס: 076-5100603
2. רועי (בן יעקב) קוזין (הליכים הוטלו)

גזר דין

א. רקע

- עניינה של הפרשה מושא גזר הדין, בהונאתם של כ-600 מלקוחות חברת יוטרייד פרימיום סרויסס בע"מ (להלן - **יוטרייד** או **החברה**) בסכום כולל של כ-77 מיליון ש"ח. קבוצת יוטרייד הציעה ללקוחותיה שירותי מסחר ממוחשב המתבסס על תוכנה הכוללת אלגוריתם לבחירת השקעות, והמסחר האלגוריתמי שהוצע ללקוחות התמקד במסחר בחוזי הפרשים על מגוון נכסי בסיס. הנאשם 1, מר אביב טלמור (להלן - **הנאשם** או **טלמור**), החזיק בנוסף, במישרין ובעקיפין, במספר חברות - בישראל ובחו"ל, שעסקו במסחר במכשירי השקעה במט"ח (פורקס), במסחר באופציות בינאריות ובמתן שירותים לחברות שזהו עיסוקן (להלן, יחד - **קבוצת יוטרייד**).
- במרכז של הפרשה ניצב טלמור - הוא הרוח החיה, היד המכוונת והאיש שעל-פיו יישק דבר. טלמור גם היה המייסד, הבעלים ומנכ"ל יוטרייד. הוא היה מי שניווט את המיזם שבשליטתו, ובעל הסמכות לקבלת ההחלטות המהותיות בכל תחומי פעילותה של יוטרייד. בתוך כל אלה, וכפי שנקבע בגדרי הכרעת הדין, נוטה פעילות קבוצת יוטרייד לביצוע שרשרת מעשים פלייליים - שראשיתם במצגי כזב כלפי הלקוחות במטרה לקבל את כספם; המשכם בשליחת יד שיטתית בכספי הלקוחות למימון פעילות החברה; וסופם בפעולות של שיבוש מהלכי משפט, לאחר שהמעשים המיוחסים לטלמור, נחשפו על-ידי הרשויות.
- הלקוחות שנפלו קורבן למעשים אלו, הם אנשים מן היישוב אשר הפקידו בידי יוטרייד את מיטב כספם

וחסכוניותיהם - ובכלל זאת את חסכונם לטווח הארוך (פנסיה וגמל), שנועד להבטיח את עתידם ועתיד ילדיהם. רבים מלקוחות יוטרייד הוחתמו על הסדרי תשלומים נעדרי כל תוחלת כלכלית - שבסופו של יום גם לא כובדו על-ידי החברה; וחלקם אף קיבלו ערבויות אישיות מצד הנאשם, שבדיעבד נתגלו להיות חסרות ערך. כל זאת - על יסוד מצגי שווא כוזבים בנושאי הליבה של פעילות החברה, לרבות ביחס לתשואות העבר שהניבה יוטרייד ללקוחותיה ולסיכון הכרוך בהשקעה.

4. למעשה, כספי הלקוחות שימשו בפועל לצרכים רבים ומגוונים פרט למסחר - וזאת, בניגוד גמור למצגים שהוצגו ללקוחות במעמד התקשרותם עם יוטרייד. וכך גם, בניגוד למצגי החברה, פעילותה של יוטרייד לא הייתה נתונה לפיקוח כלשהו, בין אם רגולטורי ובין אם מטעם גורם חיצוני אחר; וכספי הלקוחות נוהלו, לפרקים, בעוד שיוטרייד היא שניצבת בצידו השני של העסקה - ומשכך בעלת אינטרסים הנוגדים את טובת הלקוחות. הצטברותם של כל אלה חשפה, כי תהום עמוקה פעורה בין המצגים שהוצגו ללקוחות החברה - אל מול התנהלותם בפועל, של יוטרייד ושל טלמור.

5. על יסוד מצגים כוזבים אלה, נקבע בהכרעת הדין, כי יוטרייד גייסה, למצער, סכום של כ-77 מיליון ש"ח ממאות לקוחות ישראלים, בתקופה שתחילתה בחודש דצמבר 2012 ותומה בחודש דצמבר 2015 - עם מתן צו שיפוטי להפסקת פעילות החברה. השימוש בכספי הלקוחות נעשה בפועל, גם לגרסת הנאשם, לצרכי השוטפים של יוטרייד - לרבות לצרכי הרחבת עסקיה ורכישת חברות זרות. וכך גם, כספי הלקוחות שימשו לצורך מימון הסדרי התשלומים. פעולות אלה נעשו תוך חריגה מן ההרשאות שניתנו ליוטרייד ולנאשם - ובעוד שהנאשם מתעלם מתמרורי האזהרה שהוצבו בפניו, שוב ושוב, מצד בעלי תפקידים שונים ביוטרייד.

6. בדומה להתנהלות יוטרייד מול לקוחות החברה, גם התנהלותה מול רשות ניירות ערך (להלן - **הרשות**) נעשתה תוך הצגת מצגים כוזבים, ובכלל זאת הפרה בוטה של הנחיות והוראות מפורשות מצד הרגולטור - ובעוד שטלמור פועל, בהזדמנויות שונות, על מנת לסכל את מאמצי החקירה של הרשות. בתוך כך, יוטרייד ניהלה תיקי השקעות ללא רישיון כנדרש על פי סעיף 2 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן - **חוק הייעוץ**). ובהמשך, חרף דרישת הרשות להפסקת פעילותה של יוטרייד והיענותה הלכאורית של יוטרייד לדרישה כאמור, נחשף כי יוטרייד המשיכה, תחת ניצוחו של הנאשם, בפעילות ניהול תיקי ההשקעות ואף גייסה לקוחות חדשים. לצורך כך, הועברה פעילותה של יוטרייד ל-"כלי קיבול" אחר שבבעלות טלמור - חברת Utrade Marketing Service (להלן - **חברת UMS**), תוך נקיטה בפעולות שמטרתן להסוות את הקשר בין יוטרייד לבין החברה כאמור - והכל, בניגוד לייעוץ המשפטי שקיבל טלמור בקשר עם מתכונת פעילותה של יוטרייד.

7. במסגרת פרשת ההוכחות בתיק, ביקשה המאשימה להוכיח, מעל לכל ספק סביר, כי על יסוד שלל הראיות שהוצגו על-ידיה (למעלה מ-500 פריטים) - אין כל צל של ספק כי טלמור הונה את לקוחות יוטרייד באופן בוטה, ופיתה אותם להפקיד את כספם על בסיס מצגי שווא כוזבים. מצגי שווא אלו נגעו להיבטי ליבה בפעילותה של יוטרייד, כאשר המרכזי שבהם הוא הפרדת כספי הלקוחות מכספי החברה - וייעודם לצרכי מסחר בלבד. בתוך כך, טלמור לא העניק משקל רב לנכונות המצגים שהוצגו ללקוחות - וניסוחם נתפש על-ידו כ-"סמנטיקה" בלבד. למעשה, לא הייתה בידי טלמור כל כוונה לעמוד בהתחייבויות יוטרייד בקשר עם השימוש שיעשה בכספי הלקוחות; ובניגוד למצגיה, במערכת המסחר של יוטרייד מעולם לא הוטמעה תוכנה להגבלת הפסדי המסחר.

8. כתב האישום כלל חמישה אישומים שונים - ולאחר שמיעת הראיות בתיק, הורשע הנאשם בביצוע העבירות הבאות: ריבוי עבירות של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 393 חוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**); עבירה של עשיית פעולה ברכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (איסור הלבנת הון) (להלן - **חוק איסור הלבנת הון**); ריבוי עבירות של ניהול תיקי השקעות ללא רישיון לפי סעיפים 2 ו-39(א) לחוק הייעוץ; עבירה של אי-קיום דרישת רשות ניירות ערך לפי סעיפים 53(ב)(10) ו-56ג(2) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן - **חוק ניירות ערך**); ושתי עבירות של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

יצוין, כי נוכח החפיפה שאירעה בנסיבות המקרה בין מאפייני עבירת קבלת דבר במרמה לבין עבירת הגניבה בידי מורשה - הנאשם הורשע בריבוי עבירות של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 393 לחוק העונשין, וזוכה מעבירת קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין.

9. למען שלמות התמונה יצוין, כי הנאשמת 4, יוטר"ד, הורשעה בכל העבירות המיוחסות לה בכתב האישום המתוקן, בהתאם להודאתה (באמצעות המנהל המיוחד), ונגזר עליה קנס כספי על תנאי בסך של 100,000 ש"ח לתקופה בת שנתיים [הכרעת הדין וגזר הדין מיום 18.09.2019];

הנאשמים 3 ו-5 (ויקטור מגאי ומעיין טלמור), הורשעו אף הם על פי הודאתם בכל העבירות המיוחסות להם בכתב האישום המתוקן (האישום החמישי) - כך, הורשע **ויקטור מגאי** על פי הודאתו בעבירת שיבוש מהלכי משפט, **ומעיין טלמור** הורשעה על פי הודאתה בעבירה של קשירת קשר לעוון לפי סעיף 499א(2) לחוק העונשין [הכרעת דין מיום 23.10.2019]. במסגרת גזר הדין שניתן בעניינם, התייחסתי בהרחבה לטענות הצדדים, ובפרט לחומרת פעולותיו של הנאשם 3 - אשר נוכח נפקותם המעשית, עשויים מעשים אלו אף להצדיק הטלת עונש מאסר בפועל. חרף האמור, מצאתי כי יש להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם 3, בהודאתו המיידית ובהחלטתו לשתף פעולה עם רשויות החקירה. באופן דומה, מצאתי להתחשב בנסיבותיה האישיות של הנאשמת 5, כמו גם בעובדה כי מעורבותה בעבירה התגבשה רק לאחר פנייתו של הנאשם 3 בנדון. בהתאם לכך, גזרתי על הנאשם 3 תשעה חודשי מאסר על תנאי לתקופה בת שלוש שנים, לצד תשלום קנס כספי בסך כולל של 15,000 ש"ח; ועל הנאשמת 5 שישה חודשי מאסר על תנאי לתקופה בת שנתיים, לצד תשלום קנס כספי בסך כולל של 10,000 ש"ח.

ב. הכרעת הדין - בתמצית

10. כתב האישום כלל חמישה אישומים שונים, כאשר כל אחד מהם היווה נדבך נוסף בהונאה רחבת היקף, שבוצעה באמצעות החברות השונות בקבוצת יוטר"ד - ובהובלתו של הנאשם. רוחב היריעה שנפרשה לפני בית המשפט במסגרת ההליך הארוך שנוהל, היה גדול ביותר. כך היא כמות הראיות, מספר העדים, היקף כתבי הטענות; וכך הוא גם מגוונם הרחב של הטיעונים המשפטיים שהועלו על-ידי הצדדים - הן בהתייחס למחלוקותיהם העובדתיות, הן בהתייחס למחלוקותיהם המשפטיות.

11. כפי שקבעתי בגדרי הכרעת הדין, בזיקוקם של כל אלה, אבן המחלוקת העיקרית בין הצדדים, ממנה נגזרו יתר המחלוקות והשאלות אשר דרשו את הכרעתי, נגעה לשאלה האם פעילותה של יוטר"ד עלתה כדי "הונאת לקוחותיה" - היינו, האם המצגים (בכתב ובעל-פה), ההבטחות וההסכמים שהובאו בפני ציבור הלקוחות, תואמים את השימוש שנעשה בפועל עם כספם. זאת, בין היתר, בראי המצב המשפטי שחל ביחס לאופי

פעילותה של יוטריוּד בתקופה הרלבנטית.

12. לאחר דיון והכרעה בשאלות הדרושות בגדרי כל אחד מן האישומים - הורשע הנאשם בחמישה אישומים, ואלו הם עיקרי הקביעות בהתייחס לכל אחד מהם.

ב.1. אישום 1 - גניבה בידי מורשה וקבלה במרמה של כספי לקוחות

13. האישום הראשון, הוא האישום העיקרי בענייננו, עניינו בקבלת דבר במרמה של כספי הלקוחות וגניבתם - וזאת על דרך של גיוס כספים לנאשמת 4, חברת יוטריוּד. במוקד האישום הראשון ניצבה השאלה האם במסגרת פעילות גיוס הכספים של יוטריוּד הוצגו מצגי שווא ביחס להיבטים מהותיים של השירות המוצע (ובכלל זאת - מצג בדבר הפרדת כספי הלקוחות מכספי החברה, מצג בדבר תשואות העבר של יוטריוּד, מצג בדבר הגבלת סיכון ההשקעה, מצג בדבר העדר ניגוד עניינים ומצג בדבר מנגנוני פיקוח ובקרה); והאם השימוש שנעשה בכספי הלקוחות, לצורך מימון צרכיה התפעוליים השוטפים של קבוצת יוטריוּד, ובהמשך אף לשם פירעון חובותיה כלפי לקוחות ותיקים - עולים כדי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 לחוק העונשין וגניבה בידי מורשה לפי סעיף 393 לחוק העונשין.

14. לצורך הכרעה בשאלה זו, נדרשתי תחילה במסגרת הכרעת הדין למסכת העובדתית ולהכרעה במחלוקות העובדתיות שדרשו הכרעה, בטרם בחנתי את היסודות המשפטיים הרלבנטיים לכל אחת מן העבירות שיוחסו לנאשם. אביא את עיקרי קביעותי בעניין זה.

15. **מעמדו ומעורבותו של טלמור.** על יסוד מכלול הראיות שהובאו לפני בית המשפט נקבע, כי מעורבותו של טלמור ניכרה בשלל היבטי פעילות הליבה של יוטריוּד. כך נקבע, כי טלמור היה מי שהגה את הרעיון על בסיסו הוקמה יוטריוּד, עיצב את מוצר החברה ואת האסטרטגיה העסקית על-פיה פעלה, וכן כיוון את שלל היבטי פעילותה בשגרה. אף לצד העסקתם של בעלי תפקידים בכירים אשר אמונים היו על ניהולה השוטף של יוטריוּד - המדיניות אותה הנהיג טלמור, כללה ניהול קפדני גם של אלה. בתוך כך - טלמור היה "הפוסק האחרון" בכלל העניינים הכספיים; טלמור נטל חלק פעיל בבחירתם ובהכשרתם של אנשי המכירות; טלמור שימש כתובת עבור אנשי חדר המסחר, מקום בו התעוררו קשיים הנוגעים למתכונת המסחר; וטלמור אף היה מעורב בפעילות המחקר והפיתוח של יוטריוּד.

16. **היקף גיוסי יוטריוּד.** בהינתן הראיות אשר תמכו בעמדת המאשימה, ובשים לב לעובדה כי במסגרת ההליך לא הוגשו חוות דעת חשבונאיות מטעם הצדדים לעניין פעילות החברה, מצאתי לקבוע בגדרי הכרעת הדין כי היקף גיוסי יוטריוּד עמד, למצער, **על סך של 77 מיליון ש"ח**. זאת, מבלי לגרוע מנפקות הראיות שהוצגו על-ידי המאשימה - אשר פועלות, כך או אחרת, לחובת טלמור.

17. **גרסתו של טלמור.** לאחר שניתנה בידי האפשרות להתרשם באופן מלא, ישיר ובלתי-אמצעי אשר למידת מהימנות גרסתו של טלמור, כמו גם ביחס לעקביות טיעוניו - בינם לבין עצמם; בינם לבין הראיות החיצוניות שהוצגו מטעם המאשימה; ובינם לבין גרסאותיהם של יתר העדים בתיק ביחס לסוגיות שבמחלוקת - קבעתי, כי לאורך שלבי ההליך עברה גרסתו של טלמור מספר שינויים ביחס לסוגיות המצויות בליבת המחלוקת בינו לבין המאשימה. בתוך כך, גרסאותיו של טלמור נסתרו, לא פעם, על-ידי ראיות חיצוניות ועדויותיהם של יתר העדים שהובאו לפני - וכן על-ידי גרסאות מאוחרות שמסר טלמור בעצמו עם התקדמות ההליך.

זאת ועוד, חלקים מהותיים מגרסתו של טלמור הופיעו לראשונה בשלב מאוחר בהליך ומבלי שניתן כל הסבר סביר מדוע לא הוצגו מטעמו עוד במעמד חקירתו במשטרה, או למצער בראשיתו של ההליך. מצאתי, כי גם בכך יש כדי להצביע על חוסר אמינות גרסתו של טלמור, וכן לחזק את ראיות התביעה. הסתירות בגרסת טלמור, כמו גם כבישת גרסתו ועריכת שינויים לאחר הגשת כתב האישום, במהלך ניהול ההליך ולבסוף גם בסיכומים שהוגשו מטעמו - מביאים כולם לחיזוק ראיות התביעה כנגד טלמור, וכן לכדי מסקנה כי יש לדחות את גרסתו של טלמור - וכך קבעתי.

לצד דברים אלו מצאתי להדגיש גם, כי התרשמתי מעדותו של טלמור כי מדובר באדם משכיל, תרבותי ונעים, אשר ייתכן כי אכן סבר, בתחילת דרכו, כי שימוש בכספי הלקוחות יביא לשימוש חזונותי העסקיים, ואילו די יהיה ברווחיו כדי להשיב את כספי הלקוחות. עם זאת, אין בכך כדי לגרוע מן העובדה כי כלל פעילותה של יוטריו, ובפרט מצגי השווא על יסודם גיוסו לקוחותיה - נגועה הייתה בכזבים ובאי-חוקיות.

18. **מצגי השווא על בסיסם גיוסו לקוחות יוטריו.** כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין, מצאתי כי הוכח באופן העולה למעלה מכל ספק סביר כי יוטריו הציגה מגוון מצגים כלפי לקוחותיה טרם הפקדת כספם בחברה, ובהם - מצג לפיוכספי הלקוחות **ינוהלו בנפרד** מכספי החברה **וישמשו למסחר בלבד**; מצג לפיו יוטריו הניבה ללקוחותיה בעבר **תשואות חיוביות** בנות עשרות אחוזים; מצג לפיו ניתן להגביל את **הסיכון הכרוך** בפעילות המסחר של יוטריו; מצג לפיו בין יוטריו לבין ציבור הלקוחות **לא מתקיים ניגוד עניינים**; ומצג לפיו פעילותה של יוטריו **מפוקחת**, הן על-ידי רגולטור והן על-ידי רואה חשבון ועורך דין חיצוניים.

עוד נקבע, כי הוכח באופן העולה למעלה מכל ספק סביר, שכספי הלקוחות שהופקדו בחשבונות יוטריו שימשו, הלכה למעשה, למימון הוצאותיה השוטפות של יוטריו, לרכישת החברות הבינלאומיות ואף לפירעון חובות החברה כלפי לקוחות אחרים - בבחינת הונאת "פירמידה". ומכאן, שהפעולות שבוצעו תחת הנחייתו של טלמור היו בעלי אופי מרמתי טהור, אשר הביאו לבסוף לקריסתה של יוטריו, כמו גם להסתבכותו של טלמור עצמו בפלילים.

19. אחר כל הקביעות הללו - נדרשתי לדיון והכרעה בפרטי האישום הראשון, הוא עבירת קבלת דבר במרמה, ולעניין זה קבעתי כי על יסוד האמור כאן ולאור הממצאים העובדתיים שקבעתי ביחס לפגמים המשמעותיים שנפלו בפעילותה של יוטריו תחת ניהולו של טלמור, הרי שהוכח באופן העולה למעלה מכל ספק סביר, כי טלמור קיבל את כספי הלקוחות במרמה - וכי העבירה נעברה על-ידו בנסיבות מחמירות.

20. אשר לעבירת הגניבה קבעתי, כי בהתאם ליחס בין עבירות קבלת דבר במרמה לבין עבירת הגניבה - ומשעה שמתקיימים יסודותיהן של שתי העבירות כאמור, נוכח החפיפה שאירעה בנסיבות המקרה בין מאפייני עבירת קבלת הדבר במרמה לבין עבירת הגניבה בידי מורשה, הרשעתי את טלמור בעבירה של גניבה בידי מורשה לפי סעיף 393 לחוק העונשין, וזיכתי אותו מעבירת קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין.

ב.2. אישום 2 - עשיית פעולה ברכוש אסור

21. **האישום השני** עניינו בביצוע עבירות הלבנת הון. בתוך כך ביקשה המאשימה להוכיח כי כספי הלקוחות שהופקדו בידי יוטריו, בהתבסס על מצגי שווא, עולים לכדי "רכוש אסור" כהגדרתו של מונח זה בחוק איסור הלבנת הון; ועל-כן, עם העברת כ-60 מיליון ש"ח מכספי הלקוחות לחשבון החברה, הפר טלמור את האיסור על עשיית פעולה ברכוש אסור הקבוע בסעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון.

22. במסגרת הכרעת הדין עמדתי על כך, שהפעולות שנעשו על-ידי טלמור ויוטרייד בכספי הלקוחות בסך עשרות מיליוני ש"ח (היינו, מעל המגבלה הקבועה בחוק), עונות באופן מובהק לרכיב ההתנהגותי הקבוע בעבירה, "העושה פעולה ברכוש אסור". כן קבעתי, בהתייחס ליסוד הנפשי בעבירה - "בידיעה שהוא רכוש אסור" - מתקיים אף הוא, למעלה מכל ספק סביר. ומשכך, הרשעתי את טלמור בעבירה של עשיית פעולה ברכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון.

ב.3. אישום 3 - ניהול תיקי השקעה ללא רישיון

23. **האישום השלישי** עניינו בניהול תיקי השקעות ללא רישיון. במסגרתו זו סברה המאשימה, כי פעילות המסחר של יוטרייד עלתה כדי "ניהול תיקי השקעות", ולכן הייתה טעונה קבלת רישיון לניהול תיקים מטעם הרשות. עם זאת, בהינתן המגעים שהתנהלו בין הצדדים ביחס לסוגיה זו בין החודשים מרץ עד מאי בשנת 2015, הוחלט להעמיד את טלמור לדין אך ביחס לתקופה שתחילתה בחודש יוני 2015 ותומה בחודש דצמבר 2015 (עם הפסקת פעילותה של יוטרייד) - במסגרתה גייסה יוטרייד, תחת הנחייתו, למעלה מ-30 לקוחות חדשים והמשיכה לנהל את כספי כלל לקוחותיה באמצעות אלגוריתם המסחר. בנסיבות אלה, הואשם טלמור בניהול תיקי השקעות ללא רישיון לפי סעיפים 2 ו-39(א) לחוק הייעוץ.

24. במסגרת הכרעת הדין, דנתי תחילה בשאלה האם פעילותה של יוטרייד עונה להגדרת המונח "ניהול תיקי השקעות" לפי חוק הייעוץ - ולעניין זה קבעתי, כי התשובה לכך היא חיובית, כך שפעילותה הייתה טעונה רישיון מנהל תיקי השקעות. לאחר מכן, נדרשתי לשאלה האם יוטרייד הפרה את התחייבותה כלפי הרשות, בכל הנוגע להמשך פעילותה. בתוך כך קבעתי, כי חרף הצהרתה של יוטרייד כי חדלה מלגייס לקוחות חדשים, וחרף התחייבותה כי כלל הפעילות הקיימת (השנויה במחלוקת) תופסק עד ליום 26.05.2015, המשיכה יוטרייד, תחת הנחייתו של טלמור, לפעול לגיוסם של לקוחות חדשים - באמצעות המותג של חברת UMS. ובעשותה כן, קבעתי, הפרה יוטרייד ברגל גסה את התחייבותה כלפי הרשות, ואף פעלה בניגוד לייעוץ המשפטי שקיבלה מעו"ד ביטון.

25. אשר לטענת טלמור, לפיה העבירה המיוחסת לו בגדרי אישום זה עולה כדי החלה רטרואקטיבית של הוראות הדין, בניגוד לסעיף 3(א) לחוק העונשין - מצאתי לדחותה. זאת, בהינתן שמדובר אך ביישומן של הוראות חוק הייעוץ, אשר נחקק בשנת 1995, ביחס לפעילותה של יוטרייד - ובשים לב למודעותו של טלמור ביחס לאפשרות הפרתן של הוראות חוק הייעוץ כבר מיום 29.06.2014.

26. על יסוד כל האמור, הרשעתי את טלמור בריבוי עבירות של ניהול תיקי השקעות ללא רישיון, לפי סעיפים 2 ו-39(א) לחוק הייעוץ.

ב.4. אישום 4 - שיבוש מהלכי משפט ואי-קיום דרישה

27. **האישום הרביעי** עניינו בשיבוש מהלכי משפט ובאי-קיום דרישת הרשות. בתוך כך טענה המאשימה, כי בשל החשש שהתעורר בקרב טלמור מפתיתם של הליכי אכיפה בעניינה של יוטרייד לאחר קבלת דרישת הרשות להפסקת פעילות החברה, הורה טלמור בחודש ספטמבר 2015 למנכ"ל החברה באותה עת לטשטש כל זיקה בין יוטרייד לבין חברה זרה בעלת קשר עקיף לטלמור. בנוסף נטען, כי טלמור נמנע מלהתייבץ לחקירה במשרדי הרשות - וזאת חרף תיאומו של מועד חקירה מוסכם. נוכח מעשים אלה, ביקשה המאשימה להרשיע

את טלמור בעבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין; ועבירה של הפרת חוק ניירות ערך (אי-קיום דרישה) לפי סעיפים 53(ב)(10) ו-56ג(2) לחוק ניירות ערך.

28. במסגרת הכרעת הדין קבעתי, כי הוכח לפניי באופן העולה למעלה מכל ספק סביר כי הנחייתו של טלמור לניב אשד בדבר מחיקת כל זכר לחברת PlusFn ניתנה על רקע חששו מפני ההליכים המשפטיים הצפויים בעניינו, ובמטרה לגרוע מן המצבת הראייתית שתעמוד לרשות גורמי האכיפה. כמו כן, בהינתן אי-מודעותו של טלמור במועד ביצוע הפעולה ביחס לתוכנו של ההליך המשפטי הצפוי בעניינו, אין בעובדה כי כתב האישום אינו מתייחס לפעילותה של חברת PlusFn כדי להועיל להגנה. משכך, הרשעתי את טלמור בעבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

29. בנוסף, הרשעתי את טלמור גם בעבירה של אי-קיום דרישת רשות ניירות ערך לפי סעיפים 53(ב)(10) ו-56ג(2) לחוק ניירות ערך. זאת, בהינתן שבהגיעו של מועד החקירה הנדחה (שתואם עם חוקרי הרשות), נמנע טלמור מלהתייבב לחקירה במשרדי הרשות בהודעה חד צדדית - וזאת מחמת העובדה שלא הושגה התחייבות מצד הרשות בדבר גובה הערבות שהתבקשה. כן קבעתי לעניין זה, כי אין בעובדה שטלמור התייבב לחקירה בחלוף כשלושה שבועות כדי לגרוע מן העובדה שבמעשיו עשה טלמור דין עצמי - והכל בשל מצוקתו הכספית ורצונו לצמצם, ככל הניתן, את שהייתו במעצר. ודוק, הטעמים לאי-התייבבותו של טלמור מתעוררים, באופן טבעי, במסגרת ההליך הפלילי - אולם אין בהם, כשלעצמם, כדי להצדיק את החלטתו שלא להתייבב לחקירה ולהפר את דרישת הרשות. כל מסקנה אחרת, תביא למעשה לריקונה מתוכן של סמכות חוקרי הרשות והסנקציה שנקבעה לצדה.

ב.5. אישום 5 - שיבוש מהלכי משפט

30. **האישום החמישי** עוסק אף הוא בשיבוש מהלכי משפט. כפי שעלה מטענות המאשימה, לאחר פשיטת היחידה החוקרת של הרשות על משרדי יוטריו, פנה אחראי המחשוב בחברה אל טלמור בהצעה כי ימחק הודעות מתיבת הדואר האלקטרוני - בטרם זה נמסר לידי החוקרים. טלמור נענה להצעה זו, ובכך ביצע מעשים בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין. בנסיבת אלה, הואשם טלמור בעבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

31. לאחר דיון והכרעה קבעתי, כי טלמור פעל, בעקבות יוזמתו של ויקטור מגאי, למחיקתן של הודעות מתיבת הדואר האלקטרוני עם תחילת החקירה הגלויה בעניינה של יוטריו. זאת, במטרה למנוע מחוקרי הרשות גישה למידע שעשוי לסבכו במסגרת ההליך השיפוטי. ולפיכך, הרשעתי את טלמור בעבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

32. לעניין זה הודגש גם, כי המעשים בגינם הורשע טלמור בביצוע העבירה - אלו מעשים בגינם הורשעו גם ויקטור מגאי ומעין טלמור בעבירות של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין וקשירת קשר לעוון לפי סעיף 499א(2) לחוק העונשין, בהתאמה.

ג. תמצית טענות הצדדים והראיות מטעמם לעונש

ג.1. טיעוני המאשימה לעונש

33. בפתח דבריה הודגש, כי ענייננו באחת מן הפרשיות הגדולות והמובהקות של הונאת משקיעים שאירעו בשנים האחרונות בישראל. הנאשם ביצע מעשים פליליים חמורים של מרמה וגניבה כלפי כ-600 משקיעים - והוא הורשע בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, ובראשן גניבה בידי מורשה וקבלת דבר במרמה בסכום של לפחות 77 מיליון ש"ח. לענין זה הודגש, כי המאשימה כמובן ערה לכך שבית המשפט זיכה את הנאשם מהעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות שיוחסה לו במסגרת האישום הראשון - אולם חרף זאת, המאשימה סבורה כי יש לראות בנאשם כמי שהורשע בכל העבירות שיוחסו לו, שכן הובהר בהכרעת הדין שכל רכיבי העבירה התקיימו. הזיכוי אפוא, הוא תוצאה של מצב "טכני" כמעט בו העבירה נבלעת בעבירה החמורה יותר של גניבה בידי מורשה.

34. ביחס לחלוקה לאירועים, העבירות בהן הורשע הנאשם מבוססות על מאות מעשים, שבוצעו במשך תקופה ממושכת וכללו פגיעה במשקיעים רבים. הפסיקה קובעת כי מטרת החלוקה לאירועים היא הענקת משקל ראוי לכל אירוע בנפרד - ומשכך, מבקשת המאשימה לחלק את חמשת האישומים השונים לחמישה אירועים נפרדים, וזאת בהתבסס על ע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' דלאל** (03.09.2015), וכך:

האירוע הראשון עוסק בשני האישומים הראשונים - קבלת דבר במרמה וגניבה בידי מורשה וכן עשיית פעולה ברכוש אסור; האירוע השני הוא האישום השלישי, הנוגע לניהול תיקי השקעות ללא רישיון; האירוע השלישי הוא היבט אחד של האישום הרביעי, המתייחס לשיבוש מהלכי משפט בהתייחס לטשטוש הקשר לחברת PlusFn; האירוע הרביעי הוא היבט אחר של האישום הרביעי, הנוגע לאי-קיום דרישת הרשות לניירות ערך והימנעות מלהתייבץ לחקירה ברשות; והאירוע החמישי הוא האישום החמישי, שגם הוא שיבוש מהלכי משפט.

35. **אשר לאירוע הראשון** (במסגרת האישום הראשון והשני) טענה המאשימה, כי על אף שהיא רואה בשני האישומים הראשונים אירוע אחד, יש לתת משקל לריבוי המעשים שנעשו בתוך אירוע זה, ולשקף זאת בעונש שייקבע [ע"פ 7952/15 **מדינת ישראל נ' שץ** (15.02.2016)].

אשר למתחם הענישה נטען, כי נסיבות ביצוע העבירות - הצגת מצגי שווא ללקוחות ושליחת יד לכספם - מלמדות על המניע של הנאשם לבצע את העבירות - בצע כסף. לטענתה, מדובר בתרמית שנעשתה ביוזעין, במכוון ובתכנון רב. עוד נטען, כי הנאשם לא ביצע את מעשיו מתוך מצוקה או הסתבכות כלכלית; וכי לאורך שנות פעילויותיה של חברת יוטרייד, היו לו מספר הזדמנויות לחדול ממעשיו, אולם הוא נמנע מלעשות כן, וזאת - על אף התראות שקיבל מנושאי משרה בכירים בחברה אשר לחוקיות פעולותיה.

אשר לפגיעה באינטרסים המוגנים ועוצמתה, טענה המאשימה, כי בקבלת דבר במרמה, פגע הנאשם פגיעה קשה בחופש הפעולה, הבחירה והרצון של הלקוחות. פגיעה זאת מקבלת ביטוי בהיקף הסכום שנלקח - כ-77 מיליון ש"ח, ובכמות המשקיעים שנפגעו - כ-600 משקיעים. אשר לעבירת הגניבה בידי מורשה נטען, כי הנאשם פגע פגיעה חמורה באינטרס הרכושי של לקוחות החברה, בכך ששלח ידו בסכומי עתק שגייס מהם ונהג בסכומים אלה מנהג בעלים.

בבחינת הנזק שנגרם, האנשים שנפלו קורבן למעשיו של הנאשם הם "אנשים מהישוב" שביקשו להשקיע כספי חסכונות פנסיה וכספים אחרים שיועדו להבטיח את עתידם, ומצאו עצמם בסופם של דברים מול שוקת שבורה ובהפסדים גדולים. בסוף תקופת פעילותה, סך חובותיה של חברת יוטרייד ללקוחותיה עמד על כ-12 מיליון דולר. עוד טוענת המאשימה, כי הנזק שגרם הנאשם אינו מוגבל אך ללקוחותיו, אלא גם לאמון הציבור בהשקעות בשוק ההון בכלל, ובגורמים שמנהלים את כספי הציבור ואמונים עליהם בפרט.

בבחינת תכנון ותחכום העבירות, הנאשם הפעיל מערך שיווקי מסועף ומשומן, כאשר עוד מיום פעילותה הראשון של יוטרייד - לא היו למצגים שהוצגו אחיזה במציאות. בפרט מקבל ביטוי התכנון שקדם לביצוע העבירות, בהתחייבותה של יוטרייד להפריד בין חשבון הלקוחות לבין החשבון התפעולי של החברה; להבטחתה להחזר תשואות גבוהות המגיעות עד כדי 80% מסכום ההשקעה; המסרים שהועברו ללקוחות אשר להגבלת הסיכון שבהשקעה; ומנגנון הפיקוח הכפול שהוצג למשקיעים. זאת, כאשר מיום פעילותה הראשון, נעשה שימוש בכספי הלקוחות לצורך מימון פעילויות שונות של החברה, וכאשר ההבטחות הנוגעות להחזרי ההשקעות ולהגבלת הסיכון - נעשו במטרה לשכנע לקוחות להשקיע את כספם.

בבחינת חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה, ומרכזיותו בפרשה הודגש, כי מדובר במי שהיה הרוח החיה, היד המכוונת והאיש שעל-פיו יישק דבר. הנאשם הוא האדון של כל העבירות בהן הורשע, והוא היה מעורב בכל צעד ובכל החלטה משמעותית של יוטרייד - וניצח על כל רבדי פעילותה. גם העסקתם של בעלי תפקיד שונים לא גרעו מכך שהוא היה ונותר הפוסק האחרון. זאת, הן בתחום הכספים, הן בתחום השיווק והגיוס והן בתחום המסחר. למעשה, כך העיד הנאשם בעצמו בעדותו בבית המשפט: "אני הייתי הבעלים, אני הייתי המנכ"ל, אני הייתי מעורב בהכל. אני לא מתחמק מהאחריות הזאת, חד משמעית" [פ/25.02.2021, עמ' 2510]. ומכאן, שהנאשם היה הגורם הדומיננטי ביותר בחברה והוא שניווט את יוטרייד לפעילותה הפלילית.

עוד נטען כי הנאשם ניצל לרעה את כוחו, מעמדו ויחסיו עם נפגע העבירה, ולא פעם השתמש במעמד שלו כבעל שליטה וכמנכ"ל על מנת לגייס משקיעים באופן אישי או לשכנעם שלא למשוך את השקעתם. בתוך כך, הנאשם אף העמיד ערבות אישית מטעמו לחלק מהלקוחות.

בבחינת משך הזמן נטען, שהעבירות התפרשו על פני תקופה ממושכת (בין השנים 2012 ועד 2015), והן הופסקו אך כתוצאה מחקירת הרשות - זאת, אף לשיטתו של הנאשם. ודוק, אין מדובר במעשה בודד או במעידה חד פעמית או רגעית - אלא, במעשים שנמשכו באופן רציף ועקבי משך תקופה של כשלוש שנים.

בבחינת הפסיקה הנוהגת, ביקשה המאשימה להדגיש את חומרתן של עבירות הצווארון הלבן - ועמדה על כך שזנזי העבירות הללו עולים במקרים רבים על נזקיהן של עבירות רכוש מסורתיות (עניין **הבי**, פסקה 638; עניין **גורביץ'**, פסקה 8 ועניין **טופז**, עמ' 252). אשר לרף הענישה ומדיניות הענישה הנוהגת, טענה המאשימה כי לאור קביעות הכרעת הדין כי כלל יסודות העבירה של קבלת דבר במרמה מתקיימים, וכי העבירה נעברה בנסיבות מחמירות - יש ליתן לכך, לשיטתה, משקל בגזר הדין (חרף זיכויו של הנאשם ממנה). לעניין רף הענישה כאמור, מפנה המאשימה לפרשות ת"פ (מחוזי ת"א) 52446-06-16 **מדינת ישראל נ' ברמלי** (25.02.2021); ת"פ (מחוזי י-ם) 1249-00 **מדינת ישראל נ' רויטמן** (27.01.2004); ת"פ (מחוזי ת"א) 44540-06-12 **מדינת ישראל נ' מזרחי** (04.07.2013); ת"פ (מחוזי מרכז) 41697-10-13 **מדינת ישראל נ' צבר** (22.06.2014); ת"פ (מחוזי ת"א) 40004-06 **מדינת ישראל נ' משפטי** (06.11.2006); ע"פ 72/11 **חפץ נ' מדינת ישראל** (21.09.2011); ת"פ (מחוזי ת"א) 32229-11-17 **מדינת ישראל נ' טפירו** (28.02.2021) (להלן - **עניין**

טפירו); ת"פ 40386/07 מדינת ישראל נ' בן ארי (27.07.2010); ות"פ (מחוזי ת"א) 53286-07-10 מדינת ישראל נ' סמואל (29.04.2013).

אשר לעבירת הלבנת הון (האישום השני), ועל אף שצוין כי יש לראותה כחלק מהאירוע הראשון, מפנה המאשימה לעניין ע"פ 220/17 דנקנר נ' מדינת ישראל (29.08.2018) - וטוענת כי יש ליתן ביטוי עצמאי להרשעה בעבירות אלה בעת קביעת העונש, אף שמדובר בהרשעה במסגרת אירוע אחד.

בהתאם לכל זאת, טוענת המאשימה כי מתחם הענישה באירוע הראשון (האישומים הראשון והשני) צריך לעמוד על בין 7 ל-10 שנות מאסר.

36. **אשר לאירוע השני** (במסגרת האישום השלישי), טענה המאשימה כי נסיבות ביצוע עבירה זו חמורות במיוחד. זאת, משום שהיא בוצעה על אף היעוץ המשפטי שקיבל הנאשם; וחרף דרישתה הברורה של הרשות והתחייבותו של הנאשם לחדול ממעשיו - כך שעוצמת היסוד הנפשי של הנאשם היא חמורה במיוחד. כן הודגש, כי העובדה שהנאשם קיים דין ודברים עם הרשות, הרגולטור המופרד על שמירת ענייניו של ציבור המשקיעים, התחייב לעשות דבר אחד ופעל בדיוק להפך - היא נסיבה מחמירה במיוחד לביצוע עבירה זו. לעניין זה סבורה המאשימה כי יש חשיבות לשלוח מסר חד משמעי שהתנגדות כזאת מול הרגולטור היא בעלת משקל סגולי עצמאי שיש בו כדי לשוות חומרה מיוחדת למעשיו של הנאשם וראוי לתת לה התייחסות עונשית עצמאית ומחמירה.

בבחינת תכנון ותחכום העבירה נטען, כי על מנת להסתיר את העובדה שהוא פועל בניגוד לחוק במודעות מלאה, הנאשם פעל בתחכום ובתכנון קפדני תוך שהנחה את עובדי יוטריוס להעביר את כלל הפעילות, בדיוק כפי שהייתה, למותג אחר, שייקרא UMS, חברה שהתאגדה בא"י סיישל (להלן - **UMS**). אלא, שעל אף מקום ההתאגדות הזר והרחוק, כל הראיות הוכיחו כי מדובר בדיוק באותה פעילות ודבר לא השתנה פרט לשם ול"פנים" של החברה. למרות טענת ההגנה בנוגע להסתמכות על ייעוץ משפטי, הרי שגם בעניין זה, הכרעת הדין קובעת שההפך הוא הנכון - וכי טלמור פעל בניגוד לייעוץ משפטי שקיבל מעו"ד ביטון.

לעניין הפגיעה באינטרסים מוגנים ועוצמתה, טענה המאשימה, כי ביחס לעבירת ניהול תיקי השקעות ללא רישיון, פגע הנאשם פגיעה חמורה ביחסי האמון המיוחדים בין ציבור המשקיעים לבין מי שאמון על כספם. זאת, שעה שאחת ממטרות העל של חוק הייעוץ היא הגנה על עניינם של ציבור המשקיעים (בג"ץ 1715/97 **לשכת מנהלי ההשקעות בישראל נ' שר האוצר**, פ"ד נא(4) 367, עמ' 391 (1997)).

לטענת המאשימה, מדובר באחד המקרים החמורים ביותר של ביצוע עבירת ניהול תיק השקעות ללא רישיון - כך שזה, לצד המסר הברור והחד משמעי שראוי להעביר לציבור, מצדיקים לטענתה קביעת מתחם ענישה מוצע של **24-12 חודשי מאסר**, בעבור האירוע השני.

37. **אשר לאירוע השלישי והאירוע הרביעי** (במסגרת האישום הרביעי), התייחסה המאשימה לפגיעה באינטרסים המוגנים ועוצמת פגיעה זו; לתכנון ולתחכום העבירות; ולמרכזיותו של הנאשם בביצוען.

בבחינת הפגיעה באינטרסים המוגנים ועוצמתה נטען, כי ביחס לעבירות שיבוש מהלכי משפט, פגע הנאשם בטוהר ההליך השיפוטי ובתקינותו, כמו גם ביכולתן של רשויות התביעה ובתי המשפט לקיים הליך משפטי שלם וצודק. עוד נטען, כי הנזק שהיה צפוי להיגרם הוא נזק ראייתי ופגיעה ביכולת של רשויות האכיפה לברר את נסיבות

ביצוע העבירות עד תום.

בבחינת תכנון ותחכום העבירות נטען, כי התכנון והתחכום כאן - הם העבירה. שכן, הכל נעשה במטרה לגרום לכך שנגד הנאשם תהינה פחות ראיות למעשים הפליליים שביצע. בפרט מתבטא התחכום בהוראותיו לאשד לטשטש ולהעלים כל זכר למותג PlusFn - ובכלל זאת, לסגור את האתר, את חשבונות הבנק והסליקה - ואף להכין חוזה מכירה פיקטיבי שיציג מצג כוזב לפיו המותג נמכר שנה קודם לכן.

בבחינת מרכזיותו של הנאשם נטען, כי זה היה הכוח המניע בביצוע העבירה, מי שתכנן והגה אותה. זאת ועוד, הנאשם אף ניסה לגרום להחטאתו של אשד - בהתאם להוראות המפורטות שניתנו לו לצורך טשטוש ראיות ומניעה מרשויות החקירה להתחקות אחריו.

אשר לאירוע השלישי, הפנתה המאשימה לעונש שנגזר על ואלרי מגאי, שכזכור היווה שחקן נוסף בפרשה, ואשר דינו נגזר על-ידי ביום 23.10.2019 ((ת"פ 60588-12-18 **מדינת ישראל נ' טלמור ואח'** (23.10.2019); ולפרשות ת"פ (מחוזי ת"א) 44959-08-14 **מדינת ישראל נ' רובינסון** (13.07.2016); ת"פ (שלום י-ם) 38168-01-16 **מדינת ישראל נ' אולמרט** (10.02.2016); ת"פ (שלום ת"א) 42131-10-21 **מדינת ישראל נ' אייזנשטאט** (12.09.2022). אשר לאירוע הרביעי, ציינה המאשימה, כי אין פסיקה בנושא של אי-קיום דרישת הרשות לניירות ערך, והפנתה לחלופין לפסיקה בנושא של אי-התייצבות לחקירה לפי חוק המע"מ [ת"פ (טבריה) 3027-02-08 **מדינת ישראל נ' א.א. דור מוסכים (1998) בע"מ** (23.03.2019); ת"פ (טבריה) 10587-12-08 **מדינת ישראל נ' סאמי** (21.10.2010); ת"פ (שלום טבריה) 3898-07-08 **מדינת ישראל נ' ס.מ.ע. שירותי ניקיון בע"מ** (30.06.2010); ת"פ (טבריה) 51501-03-15 **מדינת ישראל נ' כהן** (01.05.2016); ת"פ (צפת) 9324-10-08 **מדינת ישראל נ' ג'אסן** (10.11.2013)].

בהתאם לכל זאת, טוענת המאשימה למתחם ענישה מוצע של **12-6 חודשי מאסר**, בעבור האירוע השלישי; ולמתחם ענישה מוצע של **בין מאסר מותנה וקנס לבין מספר חודשי מאסר**, בעבור האירוע הרביעי.

38. **אשר לאירוע החמישי** (במסגרת האישום החמישי), הדגישה המאשימה את מרכזיותו של הנאשם בביצוע העבירה. שכן, על אף שלא היה מי שיזם את העבירה, הוא מי שביצע את המחיקה של המיילים בפועל - היינו, אלמלא היה נענה להצעתו של מגאי, העבירה לא הייתה מתממשת. בנוסף, הנאשם אף פעל כדי לוודא כי אותם פרטים שמחקר ימחקו גם מסל המחזור. בכך גם בא לידי ביטוי התכנון והתחכום של ביצוע העבירה, שכן הנאשם פעל כדי למנוע מחוקרי הרשות להגיע לאותם חומרים. וממילא, האינטרס לביצוע העבירה כאן הוא של הנאשם בלבד, ומגאי יזם מעשה פסול זה עבור הנאשם.

אשר לאירוע החמישי, הפנתה המאשימה לפסיקה שצוינה ביחס לאירוע השלישי.

בנוסף, הזכירה המאשימה את הקביעות שעולות מגזר דינו של מגאי, שותפו של טלמור לביצוע עבירה זו - שם נקבע כי מעשים אלה הם מעשים חמורים שהיו עלולים לפגוע פגיעה ממשית בחקירה. עוד נקבע, כי האינטרס הציבורי במקרים כאלה מצדיק ואף מחייב מיצוי הדין עם מבצעי העבירות שכן הנזק שעלול להיגרם הוא נזק ממשי וחמור, ואולי כזה שכלול לסכל את החקירה ולמנוע מיצוי דין עם מבצעי עבירות חמורות.

בהתאם לכל זאת, טוענת המאשימה למתחם ענישה מוצע של **12-6 חודשי מאסר**, בעבור האירוע החמישי.

39. **בבחינת גזירת העונש בתוך המתחם** נטען, כי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו; וכי לא מתקיימות נסיבות מקלות שמצדיקות הקלה משמעותית בעונשו. כך, למשל, נטען כי ההליכים בעניינו של הנאשם לא נמשכו פרק זמן ממושך, ואף אם כן, הדבר נבע בעיקר מן המורכבות הכרוכה בחקירה של תיק מסוג זה ותביעתו; כמו גם ממעשיו של הנאשם ואופן ניהול ההליך על-ידו.

40. **בבחינת נסיבותיו האישיות של הנאשם** נטען, כי אין מקום לתת ביטוי לכך שהנאשם נעדר עבר פלילי. זאת, מקום בו מדובר בעבירות שנעשו על-פני פרק זמן ממושך, כך שאין המדובר במי שביצע עבירה פלילית באופן ספונטני ורגעי, אלא במי שאימץ לעצמו אורח חיים עברייני (ע"פ 966/19 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (29.01.2020)). בהתאם לאמור טענה המאשימה, כי יש לגזור במאוחד את כל המתחמים במחצית העליונה של המתחם; וכן שראוי לקבוע כי הנאשם ירצה את עונשיו במצטבר, וזאת בפרט ביחס לאירוע השני - נוכח הזלזול בו נהג שעה שהתעלם מהוראות הרשות.

41. לבסוף טענה המאשימה גם לרכיב של קנס משמעותי של כמה מאות אלפי שקלים ופיצוי לנפגעי העבירה. בתוך כך התייחסה המאשימה להסדר הנושים שנערך מול הנאשם, אולם ציינה כי לקוחות רבים של חברת יוטרייד אינם צד להסדר וממילא מדובר בהסכם שאינו ממצה את הפיצוי שנפגעי העבירה זכאים לו. כן הפנתה המאשימה לפסיקה רלבנטית בנושא [ע"פ 8449/17 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (16.06.2019)]; ע"פ 5761/05 **וחידי מג'דלאוי נ' מדינת ישראל** (2006); ע"פ 4919/14 **שמעון אזולאי נ' מדינת ישראל** (06.03.2017)].

ג.2. טיעוני הנאשם לעונש

42. בפתח הדברים ביקשה ההגנה להציג את הנאשם בפני בית המשפט, וזאת בהמשך ובהסתמך על שורת העדויות שהובאו בפני בית המשפט, אליהן אדרש ביתר פירוט להלן. בתוך כך עמדה ההגנה על היותו איש רב פעלים, איש חברה, על תרומתו לחברה ולעשייה וכן על היותו איש משפחה. עוד ביקשה ההגנה לעמוד על נסיבות חייו הקשות של הנאשם, על העובדה שגדל ללא קן משפחתי וללא מסגרת משפחתית יציבה - ועל צירופן של כל אלה, אשר גזר עליו מסלול חיים חסר סיכוי ותקווה.

43. לאחר שנות עיסוק ארוכות בהוראה ובחינוך, הקים הנאשם את יוטרייד - שהייתה במובנים רבים מפעל חייו, אליה נוקזו כל שאיפותיו. המטרה שעמדה לנגד עיניו הייתה לייצר מוצר חדשני שיוכל להשיא את רווחי המשקיעים וכמובן להניב גם רווחים נאים לחברה. הפיתוח העסקי, שעמד כל העת לנגד עיניו, נבע מאותה מטרה ומוטיבציה לייצר מוקדי השקעות רווחיים ברחבי העולם ולא רק בישראל, והוא שהנחה אותו לכל אורך הדרך. ודוק, למרות שיקול דעת מוטעה, שייתכן ופעל בו הנאשם - הודגש כי הנאשם לא הקים את יוטרייד ולא פעל מתוך רצון להונות משקיעים או במטרה לגזול את כספם.

44. **אשר לקביעת מתחם הענישה**, ביקשה ההגנה לטעון כי מדובר **באירוע אחד** - שכן מדובר במעשים שבוצעו כולם תחת אותה מסכת עובדתית - הפעלת החברה וגיוס משקיעים באופן שתואר בכתב האישום ובהכרעת הדין. בהתאם לכך, ובהסתמך על הלכת **ג'אבר** [ע"פ 4901/13 **אחמד ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.2014)] - ביקשה ההגנה כי יקבע מתחם ענישה אחד.

45. במסגרת טיעוניה עמדה ההגנה על נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, למדיניות הענישה הנהוגה תוך הפניה

לפסיקה הנוהגת ולבסוף לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בכל הנוגע לגזירת העונש בתוככי מתחם הענישה. אביא את עיקרי הדברים.

ג.2.א. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

46. **אשר לשימוש שנעשה בכספי הלקוחות** ומהות הסטייה ממטרת ההפקדה נטען, כי כספי הלקוחות של יוטרייד שהופקדו בחברה הוסטו בגדרי אותה אופרציה שאליה הם הופקדו. לטענתו, לא מדובר בסטייה רבתית ממטרת ההפקדה, ולא נעשה שימוש בכספים למטרות זרות. עוד צוין, כי המטרה שלשמה הופקדו כספי הלקוחות - מסחר אלגוריתמי - בוצע. לטענתו, היות שמדובר בסטייה חלקית של הכספים שהופקדו, יש בכך כדי להוות נסיבה לקולא, המקשה את החומרה של ביצוע העבירה.

47. **בבחינת זיכוי הנאשם מהעבירה של קבלת דבר במרמה**, "יהא טעמו של הזיכוי אשר יהא", המדובר בזיכוי ויש לתת לכך ביטוי בקביעת מתחם העונש ההולם. זאת, בפרט, שעה שמדובר על אישום מרכזי המהווה נתח עיקרי בכתב האישום שעל פיו הועמד הנאשם לדין.

48. **בבחינת סוגיית הנזק** (היינו, הסכום בו בוצעה העבירה) נטען, כי על אף שהנאשם הואשם בקבלת סכום של 77 מיליון ש"ח במרמה, הרי שבסופם של דברים הוא זוכה מן העבירה של קבלת דבר במרמה, ולפיכך לא הורשע בלקיחת סכום זה. סכום אחר שנקבע בהכרעת הדין הוא הסכום של כ-42 מיליון ש"ח (12 מיליון דולר שלא הוחזרו ללקוחות יוטרייד) - כך שסכום זה הוא העומד במרכז האשמה, ומבטא למעשה, בהתאם להכרעת הדין את סכום הנזק הקונקרטי שנגרם מביצוע העבירה.

עוד נטען, כי בהתנהלותה בשגרה של יוטרייד, טרם נקלעה למצוקה כלכלית, הושבו כספיהם של לקוחות אשר רצו להפסיק את המסחר דרך החברה. כך גם עולה מהנתונים שהוצגו, כי רק בהתייחס לאותם עדים שהופיעו בבית המשפט - ל-96 מהם הושבו כספים בסכום כולל של למעלה מ-10 מיליון שקלים וכן חצי מיליון דולר.

זאת ועוד, גם לאחר שנקלעה החברה לקשיים כלכליים, עשתה יוטרייד מאמצים להשבת הכספים של לקוחותיה, וזאת - כיוזמה בזמן אמת מצד החברה, ולא רק לאחר המעשה, בעקבות החקירה שנפתחה בעניינה. לבסוף צוין, כי הנאשם לא נטל את כספי הלקוחות לכיסיו, ולא פעל מתוך בצע כסף.

49. **בבחינת התקופה על פניה נמשכו העבירות** נטען, כי על אף שכתב האישום מתייחס לתקופה של כ-3 שנים, הרי שהתקופה "הבעייתית", בה נקלעה חברת יוטרייד לקשיים, היא בת מספר חודשים בלבד. בתוך כך צוין, כי פנייתה של הרשות ליוטרייד בדרישה כי זו תחדל מפעילותה, הובאה לידיעתה בחודש מאי 2015. בהתאם לכך נטען, כי חומרת המעשים המיוחסים לנאשם והשפעתם על הנפגעים מהם ממוקדת בתקופה קצרה מזו הנקובה בכתב האישום.

50. **בבחינת מערכת הדינים שחלה במקרה דנא** נטען, כי תחת הנסיבות בהן בוצעו העבירות בהן הורשע הנאשם, יש מקום ליקח בחשבון את העובדה כי המצע הנורמטיבי בעת הנדונה בכל הקשור בזירות הסחר - היה מעורפל. רק בשנת 2014 עם התקנת תקנות ניירות ערך (זירת סוחר לחשבונו העצמי), התשע"ה-2014, נקבעה הדרישה להפריד בין כספים של לקוחות לבין כספים של החברה. מצב נורמטיבי מעורפל זה לא נלקח בחשבון בעת הרשעתו של הנאשם בדין, אולם לשיטתו, יש מקום להתחשב בכך בעת גזירת עונשו.

51. **בבחינת הליווי המשפטי השוטף** נטען, כי הנאשם כמנהלה של יוטריון היה מלווה בייעוץ משפטי שוטף, אשר נגע לכל תחומי הפעילות של החברה. כן נטען, כי יש בכך כדי להעיד על אמצעי הזהירות בהם נקט הנאשם, רצונו לקיים פעילות חוקית ושקיפות פעילותה של יוטריון. על אף שבהכרעת הדין נדחתה טענתו של הנאשם ל"הגנת ההסתמכות" על הייעוץ המשפטי, יש מקום לשקול זאת כשיקול לקולא בגזירת עונשו.

52. **אשר לנטילת כספים על-ידי הנאשם נטען, כי הנאשם לא נטל כספים לכיסו.** הנאשם הורשע בעבירה של גניבה בידי מורשה, על פי עובדות לפיהן כספים שהופקדו על-ידי לקוחות החברה הועברו לחשבונות התפעוליים של החברה, ונעשה בהם שימוש להוצאות תפעול של החברה. אולם, הנאשם לא הועמד לדין בשל עובדות של נטילה של כספי לקוחות לכיסו; הנאשם לא הואשם ולא הורשע בשל נטילה של כספי לקוחות לשימושו האישי או לצרכיו הפרטיים; אין בעובדות בהן הורשע הנאשם נטילת כספים לשימושו האישי; הנאשם לא רכש דירות, לא פתח חשבונות, לא חילק לחברים, לא רכש חפצי חן ולא אבני יוקרה.

עובדה זו היא נסיבה מרכזית בנסיבות ביצוע העבירה, והיא שופכת אור על עובדות הפרשה. היא מלמדת כי הנאשם לא פעל מתוך בצע כסף, לא מתוך רצון לגריפתם של רווחים על חשבון אחדים ולא ממניע עיוור להתעשרות על חשבונם של אחרים. הנאשם לא פעל ממניעים אישיים של התעשרות זולה על חשבונם של אחר. עובדה זו, מלמדת בדיעבד כי הנאשם אכן לא יזם ולא הקים את יוטריון מתוך כוונה לגזור לעצמו לכיסו כספים. זאת, גם אם פעל על יסוד שיקול דעת מוטעה כאמור.

53. **בבחינת נסיבות הקשורות לביצוע העבירה של פעילות ללא רישיון** נטען, כי יש לתת משקל למגעים שהתנהלו בין הרשות לבין חברת יוטריון, ובכלל זאת: למשא ומתן שהתנהל ביניהם; לכפירה של חברת יוטריון בסמכותה של הרשות עליה; לכך שחברת יוטריון שכרה את שירותיה של יועצת משפטית נוספת; ולכך שמגעים אלו לעולם לא נוהלו באופן ישיר מול הנאשם.

54. **בבחינת נסיבות הקשורות לביצוע העבירה של שיבוש מהלכי משפט** נטען, כי יש לתת את הדעת לכך שלא הוא זה שיזם את האירוע החמישי, וכי בית המשפט התחשב בנתון זה שעה שגזר את דינה של הנאשמת.

5.

ג.2.ב. מדינות הענישה הנהוגה

55. כאמור לשיטתו של הנאשם יש לקבוע מתחם עונש אחד, שעה שמדובר במעשים שבוצעו כולם תחת אותה מסכת עובדתית.

56. כן עמד הנאשם על מדיניות הענישה הנהוגת במקרים דומים, וביקש לטעון מדוע זו אינה חזות הכל - אלא מהווה אך שיקול אחד ממכלול השיקולים אותם יש לשכלל במהלך גזירת העונש [ת"פ (ת"א) 8256-05-11 **מדינת ישראל נ' אפרים קדץ** (06.09.2012)]. בתוך כך, הפנה הנאשם לפסיקה רלבנטית, תוך שעמד על שוני נסיבות עניינו באופן המצדיק הקלה בעונשו - ובכלל זאת הפנה הנאשם לעניין **טפירן**; ת"פ (שלום ת"א) 6493-07 **מדינת ישראל נ' דסאו** (11.10.2011); ת"פ (שלום ת"א) 40610-12-09 **מדינת ישראל נ' קריסטל** (28.02.2016); ת"פ (שלום ת"א) 1050-09 **מדינת ישראל נ' רייך** (26.05.2011); ת"פ (מחוזי ת"א) 51462-12-10 **מדינת ישראל נ' קאופמן** (24.10.2011); ע"פ 4666/12 **גורבץ נ' מדינת ישראל** (08.11.2012); ת"פ (מחוזי ת"א) 52660-03-14 **מדינת ישראל נ' קליינר** (19.10.2014); ת"פ (שלום ת"א) 4392-06 **מדינת ישראל נ' אוזן** (27.12.2015); ות"פ (מחוזי ת"א) 59453-07-19 **מדינת ישראל נ'**

מוטולה (02.09.2021).

57. בהתאם לכך נטען, כי לאור הנסיבות האופפות את ביצוע העבירות על-ידי הנאשם, ובהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה, עשוי מתחם הענישה בעבירות אותן עבר הנאשם ובעבירות בהן עבר אותן, לעמוד ברף התחתון של המתחם על 20 חודשי מאסר (ויובהר, כי הנאשם אינו טוען מהו לשיטתו מתחם הענישה שיש לקבוע בעניינו, אולם כן נטען על-ידו כי "עשוי מתחם הענישה בעבירות אותן עבר ובנסיבות בהן עבר אותן לעמוד ברף התחתון של המתחם על 20 חודשי מאסר").

ג.2.ג. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

58. בכל הנוגע למיקום העונש בגדרי מתחם הענישה, טענה ההגנה באריכות אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם. בתוך כך צוינו נסיבות חייו המיוחדות של הנאשם, וביניהן - היוולדו לאם צעירה מבית דתי אשר נדרשה למסור אותו לבית יתומים; העובדה כי שהה בבית יתומים עד שמלאו לו כ-4 שנים, אז אספה אותו אמו אל חיקה; שנות ילדותו של הנאשם היו ללא קן משפחתי, ואלו התאפיינו בחוסר יציבות ובתנודה מתמדת בין מקומות מגורים, מסגרות חינוכיות ומסגרות חברתיות.

59. עוד צוין, כי הנאשם שירת כחובש ביחידה קרבית ואף נפצע ברגלו; כי הוא איש משפחה, נשוי ואב לילד; כי במשך שנים רבות עבד במוסדות חינוך ועסק בתחום התרבות; וכי במהלך השנים נהג הוא לקחת חלק במסגרות התנדבות שונות ולתרום בכך לחברה. בתוך כך למד הנאשם ספרות באוניברסיטת תל אביב, וסיים תואר ראשון ותואר שני בהצטיינות. הוא לימד במשך שנים רבות קולנוע ותקשורת, והקים את מגמת הקולנוע בתיכון תלמה ילין. במשך שנים לימד הנאשם בבתי ספר שונים, וזאת במקביל ליצירה בתחום הספרות והקולנוע. כפי שגם עולה מעדיו של הנאשם - סבור הנאשם כי יש ליתן משקל לתרומתו המיוחדת של הנאשם לחברה.

60. במפנה של "אמצע החיים" הפנה גבו לתחום ההוראה והיצירה והחליט לעשות הסבה מקצועית. הוא נטל קורסים רבים בלימודי שוק ההון, למד את תחום המסחר במגוון רחב של קורסים, הצטרף תוך כדי לימודיו כמתלמד למספר חברות בתחום - וביקש להתמקצע בתחום. באחת מאותן חברות הכיר את רואי קוזין ונכנס עימו לשותפות - כך נולדה יוטריו. מפנה זה, כאמור, היה בדיעבד בעוכריו.

61. אשר לנסיבות לקולא נוספות נטען, כי מאסרו של הנאשם צפוי להסב נזק רב לבני משפחתו - אשתו, בנו ואמו; כי הנאשם נוטל אחריות ומתחרט באופן כנה ואמיתי על מעשיו (לצד כפירתו באשמה). בתוך כך הודגש, כי בשום שלב - לא בזמן קורות האירועים ולא בדיעבד, הנאשם לא התנער מאחריותו לאירועים, לקורות האירועים ולתוצאותיהם.

62. עוד הודגש, כי הנאשם נעדר עבר פלילי; וכי מצבו הבריאותי אינו מן המשופרים, נוכח פציעתו משירותו הצבאי, ועודף המשקל ממנו הוא סובל. כן צוין מצבו הכלכלי של הנאשם, אשר נמצא בהליכי פשיטת רגל ואינו מצליח להחזיק בעבודה נוכח הפרסום לו זכתה הפרשה. כך, שעיקר הפרנסה של המשפחה מוטל על כתפי אשתו, וכאשר למשפחה אין נכסים, פרט לדירת מגורים קטנה בתל-אביב.

63. ובנוסף נטען, כי גם בשלב זה עושה הנאשם מאמצים רבים לצורך השבת הכספים ללקוחות יוטריו ותיקון הנזק שגרם. בתוך כך, הושג לאחרונה, לאחר מאמצים רבים, הסדר נושים במסגרת הליך פשיטת רגל של

הנאשם. בהתאם להסדר הנושים שהוגש, ייקח הנאשם משכנתא על הנכס המצוי בבעלותו, על מנת לממן החזר חלקי של חובות נושיו.

64. בהתחשב במכלול נסיבות אלה, ובשקלול כל אותן נסיבות הקשורות בביצוע העבירות ומתן משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם - **נטען שיש לגזור על הנאשם את העונש בתחתית של מתחם הענישה.**

65. אשר לרכיב הקנס נטען, כי יש להשית על הנאשם קנס כספי מינימאלי אשר יעמוד בהלימה למצבו הכלכלי הקשה, בהתאם להוראות סעיף 40ח לחוק העונשין [ע"פ 4919/14 שמעון אזולאי נ' מדינת ישראל (06.03.2017)].

66. נוסף על טיעוני ההגנה המובאים בהרחבה לעיל, במהלך הדיון שהתקיים לפניי ביום 24.11.2022, שמעתי את דברי הנאשם; את עדות אשתו - הגב' תמר טלמור כהן; וכן את עדות חבריו של הנאשם. אפרט את הדברים בתמצית.

הגב' תמר טלמור כהן

הגב' טלמור כהן היא אשתו של הנאשם, מכירה אותו מזה כ-22 שנים, אם לבנם המשותף בן ה-8. הגב' טלמור כהן עוסקת כ-23 שנים בטיפול נפשי, וכיום עובדת כפסיכותרפיסטית בקליניקה פרטית בבעלותה. הגב' טלמור כהן העידה על עברו של הנאשם, על אישיותו הטובה ועל היותו "בן-אדם חם, נדיב, טוב לב, ישר ואמפתי מאוד כלפי הזולת" (פ/14.11.2022, עמ' 2, שורות 25-26), כמו גם על היותו אבא מסור לבנם ועל פעילויותיו למען הזולת.

הגב' טלמור כהן ציינה את המצוקה הכלכלית בה המשפחה נמצאת מאז חשיפת הפרשה, כאשר מזה 7 שנים לא מצליח הנאשם להתפרנס, והנטל לפרנס את המשפחה מוטל על כתפיה. עוד צוין, שכעת נאלצת המשפחה לשאת בתשלום הלוואה חוץ בנקאית של כמיליון ש"ח כדי לקנות מנושי יוטריוט את חלקו של הנאשם. לבסוף צוינו ההשפעות השליליות של ההליך על בנם בן ה-8, שמציג סימפטומים מטרידים שמעידים על מצוקה מסוימת; וכן מצבו הבריאותי של הנאשם בעצמו.

ד"ר רון ונגריק

ד"ר ונגריק עובד כיועץ חינוכי בבית ספר דמוקרטי בחדרה, וחברו של הנאשם משנת 1986, מהתקופה בה עבדו יחד כחובשים בבית החולים קפלן. צוין, כי באותה תקופה, הנאשם היה בין החובשים המוערכים על-ידי צוותי המחלקות. כן צוין הרקע המשפחתי המורכב ממנו מגיע הנאשם, וכיצד רקע זה השתלב בכל יצירותיו בתחום הספרות והקולנוע, בחלקם היה שותף ד"ר ונגריק.

ד"ר ונגריק ציין, כי ברקע ליוטריוט, ניצב הדחק הכלכלי שאיתו הנאשם התמודד כל השנים, כאשר זה חפץ להוכיח לעצמו ולמשפחתו שהוא יכול להעניק להם חיים יציבים ובטוחים. בעקבות זאת, ונוכח החובות שהצטברו לו מיצירת סרטו "אני ביאליק", החליט הנאשם 1 ליצור לעצמו תסריט חיים אחר, והוא נכנס לעולם העסקים. אשר להיכרותו האישית עם הנאשם, ציין ד"ר ונגריק כי מדובר בחבר רגיש, קשוב ואכפתי, וכן אב מסור ומעורב בחייו של בנו.

עו"ד גיל ויראנוב גרוסמן

עו"ד גרוסמן עוסק כעורך דין משנת 2000, מתמחה במשפט בין-לאומי מסחרי ועובד, בין היתר, כיזם. בשנת 2016

הקים עו"ד גרוסמן פרויקט בשם "יזמות מעבר לאופק", בו היה מעביר יחד עם שותפיו שיעורים לאנשים צעירים בנושא של יזמות. בשנת 2018, קיבל עו"ד גרוסמן הצעה לשלב את הפרויקט לתוכנית משרד החינוך, כך שיתאפשר לתלמידי תיכון ללמוד במסגרתו ולקבל על כך נקודה בבגרות. בשלב זה הכיר את הנאשם, אשר עזר לו להכין את תוכנית ההתאמה של הפרויקט לדרישות משרד החינוך. עו"ד גרוסמן ציין, כי לולא עזרתו של הנאשם (אותה העניק בהתנדבות), הפרויקט לא יכול היה להגיע לאן שהגיע, כאשר כעת הוא פועל בבתי ספר בתל-אביב, ירושלים, באר שבע ובאזורים נוספים. צוין, כי בשלב הזה הפרשה כבר הייתה בעיצומה, והנאשם תמיד דאג להביע את החרטה העמוקה שלו על מעשיו. עוד ציין עו"ד גרוסמן, כי הנאשם סיפר לו שמאז התפוצצה הפרשה, הוא אינו מצליח למצוא עבודה.

עו"ד גיל גולדרייך

עו"ד גולדרייך עוסק כעורך דין, והוא הבעלים של משרד עורכי דין שעוסק בנזקי גוף וזכויות נכים, וכן פעיל חברתי בתחום זכויות נכים. עו"ד גולדרייך העיד, כי הכיר את הנאשם בתחילת שנות ה-2000 במסגרת פעילות משותפת במיזם הנוגע להשקעות במטבע חוץ; ובארגוני הנכים בהם התנדב. כן העיד עו"ד גולדרייך, כי הנאשם 1 הוא אדם מקצועי, אכפתי, ערכי, מוסרי ונדיב; וכי יש לו רצון בלתי נדלה לנתינה ללא תמורה, אשר בא לידי ביטוי בפעילות שעשה עבור הארגון הנכים בו התנדב. לבסוף ציין עו"ד גולדרייך, כי הנאשם הביע לא פעם חרטה על מעשיו, וציין לפניו את הקושי שלו לחיות עם העובדה שגרם לכך שאנשים רבים הפסידו את כספם.

ד"ר אוהד אופז

ד"ר אופז הוא יוצר של סרטי תעודה, מנחה ומרצה ליצירת סרטים, והוא הכיר את הנאשם במסגרת עבודתם המשותפת בסרטו של האחרון "אני ביאליק". ד"ר אופז תיאר את הקשיים אליהם נקלעה הפקת הסרט, וכי הנאשם לקח על עצמו הן את ההובלה האומנותית של ההפקה, הן את ההיבטים של ניהולה ומימונה. עוד צוין, כי הנאשם דאג שאנשי ההפקה יקבלו את שכרם לפני שדאג לעצמו. על סמך התנהלותו של הנאשם לאורך הפקת הסרט, העיד ד"ר אופז כי לנאשם סולם ערכים אשר מתבטא בכך שבראש ובראשונה הוא לוקח על עצמו אחריות אנושית, חברתית ותרבותית, ורק אז דואג לעצמו. סולם הערכים של הנאשם אף בא לידי ביטוי בפעילות ההתנדבותית ארוכת השנים בה לקח חלק ובפעילותו כמחנך.

עו"ד ידין עילם

עו"ד עילם הוא עורך דין שבבעלותו משרד העוסק, בעיקר, בהגנה על זכויות אדם. עו"ד עילם הכיר את הנאשם בשנת 1982 כששניהם היו ילדי חוץ בקיבוץ משמר העמק, כאשר הם נותרו חברים מאז ועד היום. אף עו"ד עילם עמד על הרקע המשפחתי המורכב של הנאשם, על הצלחותיו באקדמיה, בתחום הספרות והקולנוע וכאיש חינוך. צוין, כי כניסתו של הנאשם לעולם העסקי נבעה מרצונו להגיע ליציבות כלכלית. עוד צוין, כי הנאשם לא פעל כדי להונות או לרמות מישהו, ואת כל כספו וזמנו השקיע ביוטרייד. הנאשם המשיך לחיות באותה רמת חיים, התכוון להחזיר למשקיעיו את כל כספם ובסופם של דברים נותר ללא כלום מכל הסיפור הזה, פרט לרגשות החרטה והבושה שמייסרים אותו.

דברי הנאשם - מר אביב טלמור

הנאשם ביקש להביע חרטה גדולה על הנזק שגרם ללקוחותיו. הוא עמד על כך שכוונתו הייתה להקים עסק ראוי

שירותי כסף הן ללקוחותיו, הן לו. אולם, הדבר לא התרחש בסוף, נוכח קבלת החלטות שגויות מצידו. עוד ציין הנאשם את ייסוריו על כך שבנו צפוי לגדול ללא אביו, כפי שהוא עצמו גדל ללא דמות אב, וכי הוא משאיר את אשתו כאם חד-הורית וכמפרנסת יחידה. כן ציין הנאשם את כאבו על כך, שככל הנראה, לא יראה שוב את אמו, אישה חולה, אשר גרה מחוץ לארץ, ואינה בבריאות לטוס.

אשר למצבו הוא, ציין הנאשם כי מצבו הבריאותי והנפשי התדרדר במהלך השנים, כי הוא אינו מצליח למצוא מסגרת תעסוקתית קבועה, היות שבכל פעם שמעסיקיו מגלים על אודות מעשיו, אלה מפטרים אותו מעבודתו. כן ציין הנאשם, כי ברגע אחד הוא איבד את המוניטין שלו, את התוכניות שלו לעתיד ואת חלומותיו; וכי עם הזמן הוא מוצא עצמו מרגיש לבד בעולם ללא תחושת משמעות לחיים. כן הדגיש הנאשם את העובדה שמדובר בעבירה הפלילית הראשונה שביצע, וכי המדובר בעבירה האחרונה שיבצע, וכי כל מה שהוא מבקש מבית המשפט הוא לתת לו את ההזדמנות להשתקם ולחיות חיים חדשים.

ד. דיון והכרעה

ד.1. תיקון 113 לחוק העונשין

67. סימן א' 1 לחוק העונשין שכותרתו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" מכתיב את האופן בו יגזור בית משפט את עונשו של מי שהורשע בדין. כך, העיקרון המנחה בענישה נקבע בסעיף 40 לחוק העונשין, הקובע כדלהלן:

"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".

תיקון 113 לחוק העונשין (להלן - **תיקון 113**) יצר מנגנון תלת-שלבי לגזירת עונש:

בשלב הראשון, על בית המשפט להכריע בשאלה האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים, וכתוצאה מכך האם יש לקבוע מתחם ענישה אחד או מספר מתחמים.

בשלב השני, בית המשפט נדרש לקבוע את מתחם העונש ההולם (סעיף 40 לחוק העונשין). בבואו של בית המשפט לקבוע זאת, עליו להתחשב בעיקרון המנחה - הלימה בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בנוסף, יתחשב בית המשפט בשלושה פרמטרים נוספים: **ראשית**, הערך החברתי אשר נפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו; **שנית**, מדיניות הענישה הנהוגה; **ושלישית** נסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40 לחוק - והכל כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

בשלב השלישי, על בית המשפט לבחון את הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, לרבות נסיבות האישיות של הנאשם - ובהתחשב בהן, לקבוע את עונשו של הנאשם. העונש נגזר, ככלל, בתוך מתחם הענישה שנקבע (סעיף 40ג(ב) לחוק), למעט נסיבות חריגות של שיקום או צורך יוצא דופן בהגנה על שלום הציבור [ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (05.08.2013)].

ד.2. השלב הראשון - ריבוי עבירות ועבירה רבת פריטים

68. כאמור, בית המשפט נדרש להכריע האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים, בהתאם לאמור בסעיף 40ג(א) לחוק, הקובע כדלהלן:

"הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע" [ההדגשה אינה במקור - ח.כ.].

עוד יש לבחון את הוראות סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי, הקובעות:

"בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מן העבירות שאשמתו בהן נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה" [ההדגשה אינה במקור - ח.כ.].

69. בשים לב להוראות סעיף 40ג לחוק העונשין ולתיקון 113 לחוק זה נקבע, כי יש להבחין בין פירוש המונחים **"אירוע"** ו-**"מעשה"**. בהתאם לכך, נקבע מנגנון דו-שלבי הבוחן תחילה את כמות "האירועים" לפי מבחן הקשר ההדוק; ובהמשך, האם מדובר במעשה אחד או שמא ב"ריבוי עבירות" [ראו למשל: נתנאל דגן, רות קנאי, "ריבוי עבירות: אתגרים והצעת פתרונות לאור עקרון ההלימה" (613) ספר אדמונד לוי (אוהד גורדון עורך, 2017); ע"פ 5668/13 ערן מזרחי נ' מדינת ישראל (17.03.2016)].

ראשית, יש לבחון האם מדובר ב"אירוע" אחד או כמה "אירועים" וזאת לפי "מבחן הקשר ההדוק, הבוחן את עוצמת הקשר שבין העבירות, ולא את השאלה האם הן ניתנות להפרדה" [ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פס' 6 לפסק דינה של כבוד השופטת ברק-ארז (29.10.2014) (להלן - עניין ג'אבר)]. בהתאם לקביעה זו ניתן יהיה להכריע האם יש לקבוע מתחם ענישה אחד או כמה מתחמי ענישה וזאת בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

בבחינת השוני בין "מבחן הקשר ההדוק" לבין "המבחן הצורני עובדתי", קבעה כבוד השופטת ד' ברק-ארז, כדלהלן:

"המבחן הצורני-עובדתי עניינו בשאלה האם מדובר ברצף פעולות שאינן ניתנות להפרדה (ולכן צריכות להיחשב מעשה אחד) או שמא ניתן להפריד ביניהן באופן שאינו מלאכותי (כך שתיחשבנה למספר מעשים, כמו למשל בע"פ 4517/04 מסראווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נט' 119, 132 (2005)). לעומת זאת, מבחן הקשר ההדוק בוחן את עוצמת הקשר שבין העבירות, ולא את השאלה האם הן ניתנות להפרדה" [שם].

שנית, יש לבחון האם בתוך אותו "אירוע", ככל שנעשו כמה עבירות, מהוות אלו גם כמה "מעשים". זאת בהתאם למבחן המהותי-מוסרי, העוסק בשאלות שבמהות - מספר הקורבנות, הנזק שהסבה התנהגות העברין, האינטרסים החברתיים שנפגעו כתוצאה מהתנהגותו וכיוצא בזה [שם].

70. כאמור, המבחן הרלבנטי שנקבע בפסיקה בהקשר לקביעת מספר מתחמי הענישה, הוא מבחן הקשר בין

העבירות בהן הורשע הנאשם. ככל שמדובר בקשר רופף בין העבירות או בהיעדר כל קשר ביניהן, הנטייה תהיה לקבוע מתחמי ענישה נפרדים. על-פי אותו היגיון, ככל שמדובר בקשר הדוק בין המעשים המיוחסים לנאשם והעבירות בהן הורשע, כך תהיה הנטייה לקבוע מתחם עונש אחד, הכל בהתחשב בעובדות ובנסיבות הרלבנטיות לכל מקרה ומקרה. במילים אחרות, יש לבחון האם ניתן לראות במעשים בהם הורשע הנאשם מסכת עבריינית אחת או שמא מדובר במסכות שונות, הנבדלות האחת מהשנייה [ראו למשל: ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל, פס' 25-13 (03.09.2015) (להלן - **עניין דלאל**); ת"פ (כלכלית) 56619-12-11; מדינת ישראל נ' אלון, פס' 77-79 (30.04.2012)].

71. **מן הכלל אל הפרט**, בבחינת מעשי הנאשם במסגרת **האישום הראשון והשני** - מצאתי לקבוע כי מדובר באירוע אחד. המעשים אותם ביצע הנאשם בכל הנוגע לעבירת גניבה בידי מורשה - בה הורשע בריבוי עבירות, כוללים הצגת מצגי שווא שקריים, למאות לקוחות, בדבר הפרדת כספי השקיעים מכספי החברה; תשואות עבר של החברה; הגבלת סיכון ההשקעה; היעדר ניגוד עניינים; וקיומו של מנגנון פיקוח ובקרה. כל זאת, תוך שימוש בכספי המשקיעים לצרכים החורגים מההרשאה שניתנה לשם כך. האישום השני עניינו בביצוע עבירות הלבנת הון - כפי שנקבע בהכרעת הדין, כספי הלקוחות שהופקדו בידי יוטריון מהווים "רכוש אסור", והנאשם הפר את האיסור על עשיית פעולה ברכוש אסור בכך ששלח ידו בכספים אלה. המעשים העומדים ביסוד האישום הראשון והשני קשורים באופן המחייב בחינתם כאירוע אחד.

בבחינת פעולות הנאשם במסגרת **האישום השלישי**, מצאתי כי מדובר באירוע אחד נפרד. כפי שצינה המאשימה, בקביעת מספר האירועים יש להתייחס למבחן נורמטיבי, במטרה למנוע מצב בו עבירה הקשורה בעבירה אחרת "תיבלע בה" ולא תזכה להתייחסות הראויה. אכן, בענייננו, הערכים העומדים במרכז האישום הראשון והשני שונים מהערכים המוגנים במסגרת האישום השלישי - כך שבעוד שמעשי הנאשם במסגרת האישום הראשון והשני עניינם פגיעה באמון הלקוחות; מעשיו במסגרת האישום השלישי עניינם הפרת הרגולציה והחובה לפעול בכספי לקוחות בהתאם לחוק. ודוק, במסגרת האישום השלישי, הנאשם פעל לגיוס למעלה מ-30 לקוחות חדשים ליוטרייד אשר המשיכה לנהל את כספי כלל לקוחותיה באמצעות אלגוריתם המסחר. פעילות המסחר של יוטריון עלתה כדי "ניהול תיקי השקעות", ומשכך הייתה טעונה קבלת רישיון לניהול תיקים. בסופם של דברים הוחלט כאמור להעמיד את הנאשם לדין אך ביחס לתקופה שבין חודש יוני 2015 ועד לחודש דצמבר 2015, עם הפסקת פעילותה של יוטריון - ובגין מעשים אלו, בתקופה זו, הורשע הנאשם בריבוי עבירות של ניהול תיקי השקעה ללא רישיון.

בבחינת פעולות הנאשם במסגרת **האישום הרביעי והחמישי**, מצאתי לקבוע כי מדובר באירוע אחד, וזאת בשונה מעמדת המאשימה. יוזכר, האישום הרביעי עניינו בשיבוש מהלכי משפט בהתייחס לטשטוש הקשר לחברת PlusFn; ואי-קיום דרישת הרשות לניירות ערך בהימנעות מלהתייבץ לחקירה ברשות. האישום החמישי, עניינו בהסכמת הנאשם להצעת אחראי המחשוב בחברה למחיקת הודעות מפלילות מתיבת הדואר האלקטרוני. על אף שניתן לראות באירועים אלו כשלושה אירועים נפרדים, כפי שביקשה המאשימה לטעון - סבורני כי בחינה מהותית של הדברים מובילה למסקנה שונה. זאת, שעה שהאינטרס המנחה, והמשותף, לכל המעשים העומדים ביסוד אישומים אלה - אחד הוא: רצונו של הנאשם להקשות על גורמי החקירה מלהגיע לחקר האמת בענייננו.

בהתאם לכל זאת, בכוונתי לקבוע שלוש מתחמי ענישה נפרדים, וזאת בבחינת שלושת האירועים השונים והנפרדים עליהם עמדתי לעיל. ניתן להוסיף, כי הפסיקה קבעה זה מכבר שיש מקום לאפשר פרשנות רחבה דיה להגדרת המונח אירוע אחד, פרשנות שתשאיר מקום להפעלת שיקול דעת מטעם בית משפט. זאת, בשל שיקולי יעילות עבודתו של בית המשפט וכדי להימנע מהעלאת רף הענישה על ידי פריטת יתר

של הרכיבים העונשיים [ראו למשל: עת"פ (כלכלית) 44959-08-14 מדינת ישראל נ' רובינסון (13.07.2016)] (להלן: עניין רובינסון).

72. בשלב השני כאמור, יש לבחון האם מדובר בריבוי מעשים, או שמא בעבירה רבת פריטים [דנ"פ 4603/97 משולם נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 160, 182-185 (1998)]. יפים דבריו של כבוד השופט א' ברק לעניין זה, הממחישים את הקושי, כמו גם הפתרון אותו קבע, לסוגיה זו [דנ"פ 4603/97 משולם נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 160, 182-185 (1998)]:

"כיצד אנו מגדירים את המעשה או המחדל בעבירה רגעית, כאשר מעשה או מחדל זה מורכב מכמה פריטים, שכל אחד מהם בנפרד עשוי להוות עבירה עצמאית? ראובן נכנס לבית, נוטל עמו ונושא ספר מהספרייה. אין לנו כל קושי בקביעה כי ראובן ביצע מעשה גניבה אחד. הספר - ולא כל עמוד שבו - נראה לנו כאובייקט הראוי לתחולתה של עבירת הגניבה... התשובה עשויה להשתנות על-פי האינטרסים והערכים הראויים להגנה. לא הרי גניבה של שני ספרים, כרציחת שני אנשים. מרכזיות האדם תראה תמיד בכל אדם עולם בפני עצמו. נטילת חייהם של שני אנשים תהווה תמיד שתי עבירות רגעיות נפרדות (ראה פרשת פופר [4]). לא כן נטילה של ספרים, שלעיתים ניתן לראות בנטילת כל ספר עבירת גניבה נפרדת, ולעיתים ניתן לראות בהצטברות ספרים מספר - אפילו עבר זמן בין נטילה לנטילה - כמעשה גניבה אחד... מתי נאמר כי כמספר הפריטים כן מספר העבירות, ומתי נאמר כי מספר הפריטים אינו קובע את מספר העבירות, שכן ניתן לקבץ את ריבוי הפריטים לאחדות עבריינית? התשובה לשאלה זו היא לדעתנו זו: כאשר הפריטים השונים מהווים רצף אחד, הנעשה בגדריה של תכנית עבריינית אחת, ניתן להשקיף עליהם לא רק כעל עבירות רגעיות ונפרדות אלא גם כעל עבירה רגעית אחת, המתבצעת ברצף של זמן, בעלת ריבוי של פריטים... זאת ועוד: תנאי להכרה בעבירה רבת-פריטים הוא כי האינטרס החברתי המוגן בעבירה מאפשר את קיבוצם של מספר פריטים המצויים על רצף אחד לכדי עבירה אחת, רבת-פריטים" [ההדגשה אינה במקור - ח.כ.].

73. בנסיבות האירוע הראשון, בהן מדובר בהונאת כ-600 לקוחות; בהיקף של 77 מיליון ש"ח למצער; תוך פגיעה משמעותית בכל אחד מהמשקיעים ובשים לב למצבו הפרטני של כל משקיע - הרי שמדובר במספר מעשים שלא ניתן לקבצם כפריטים המהווים רצף אחד. על אף שמדובר באירוע אחד, אין לאחד את מאות המעשים שבוצעו על ידי הנאשם - ויש להתחשב בריבוי המעשים של הנאשם בעת גזירת עונשו, בשים לב לאמור בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **החסד"פ**).

74. בנסיבות האירוע השני, אשר גם בגינו הורשע טלמור בריבוי עבירות - הרי שחורף הצהרתה של יוטריו כי חדלה מלגייס לקוחות חדשים, וחורף התחייבותה כי כלל הפעילות הקיימת (השנויה במחלוקת) תופסק עד ליום 26.05.2015 - גייסה יוטריו, תחת הנחייתו, למעלה מ-30 לקוחות חדשים והמשיכה לנהל את כספי כלל לקוחותיה באמצעות אלגוריתם המסחר. גם כאן, מצאתי כי אין המדובר בפריטים שניתן להשקיף עליהם כעבירה רגעית אחת - שעה שכל לקוח חדש שגויס, נושא עמו נסיבות פרטניות ושונות. לפיכך, יש להתחשב בריבוי המעשים של הנאשם בעת גזירת עונשו, בשים לב לאמור בסעיף 186 לחסד"פ.

ד.3. השלב השני - קביעת מתחם העונש ההולם

75. כפי שציינתי לעיל, הדיון בקביעת מתחם הענישה ההולם ייעשה בהתאם לשלושה פרמטרים: הפגיעה בערך החברתי אשר נפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנהוגה; והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט לחוק. כל זאת, בהתאם לאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

ד.3.א. פרמטר ראשון - הפגיעה בערך החברתי המוגן ונסיבות ביצוע העבירות

76. הנאשם הורשע במספר סעיפי עבירה שונים, חלקם בריבוי עבירות לפי אותו סעיף. בהתאם לכך, אדון בערכים השונים בהם פגע הנאשם, בהתאם לעבירות בהן הורשע.

גניבה בידי מורשה

77. הנאשם כאמור קיבל את נכסי המשקיעים ועשה בהם מנהג בעלים. בתוך כך, השימוש שנעשה בכספי ההשקעה חרג באופן בוטה מהמצגים שהוצגו למשקיעים. הערך החברתי המוגן בעבירת הגניבה הוא כידוע הגנה על רכוש הזולת - קרי, שמירת זכות הבעלות והחזקה בקניין, המוכרת כזכות חוקתית של הפרט. לצד פגיעה זו, בעבירה ה"מיוחדת" של גניבה בידי מורשה, נוספת גם פגיעה ביחסי האמון שבין מרשה למורשה.

78. בדנ"פ 2334/09 פרי נ' מדינת ישראל, סד(3) 502, פס' 60 (2011) עמדה כבוד השופטת א' פרוקצ'יה על הערכים המוגנים ביסודות הגניבה בידי מורשה. כך נקבע, כי "הערך החברתי המוגן בעבירת הגניבה מתמקד בהגנה על האינטרס הרכושי של בעל הזכות בנכס. בעבירות גניבה בשליחת יד וגניבה בידי מורשה מצטרף לאינטרס הרכושי גם ערך ההגנה על יחסי האמון המיוחדים בין מפקיד הנכס לבין מקבלו, הנדרש לקיים תנאים מסוימים ביחס לפקדון שניתן בידו. וכך, בעבירות אלה 'מצטרפים זה אל זה שני אינטרסים מוגנים העומדים במדרגה אחת, והם - ההגנה על הרכוש וההגנה על יחסי האמון' (ביין, בעמ' 347)" [שם].

79. כאמור, במעשי הגניבה שנעשו על-ידי הנאשם בעת שהיה המייסד, הבעלים ומנכ"ל יוטרייד, פגע הנאשם פגיעה כפולה - הן במשקיעים, כאשר גזל את רכושם ובכך פגע בערך העומד בבסיס עבירת הגניבה; הן ביחסי האמון המיוחדים שבין המנהל לבין התאגיד [ראו לעניין זה: ע"פ 7641/09 הירשזון נ' מדינת ישראל (04.07.2011)].

80. רמת הפגיעה בערכים אלו גבוהה. הפגיעה בערך ההגנה על הרכוש נפגע קשות נוכח היקף המעשים - גיוס בסך של כ-77 מיליון ש"ח; והפגיעה ביחסי האמון ניכרת בשים לב לכך שהנאשם הוא שיזם את מצגי השווא אל מול המשקיעים, שעל יסודם החליטו להפקיד בידי הנאשם את כספם - ובעיקר, המצג לפיו מתקיימים מנגנוני פיקוח ובקרה בחברה; והמצג לפיו קיים מנגנון לבלימת אובדן רווחים. בהינתן אלה, הרי שמדובר בפגיעה ברמת חומרה גבוהה - הן בערך ההגנה על רכוש הזולת, הן בפגיעה באמון.

מרמה

81. כאמור, רכיב מרכזי במעשיו של הנאשם היה התרמית. כך כפי שקבעתי במסגרת הכרעת הדין בהרחבה - "מצאתי כי במקרה דנן יסוד ה-"מרמה" מתקיים בבירור. חרף העובדה כי כספי הלקוחות הופקדו בידי

יוטרייד למטרות מסחר בלבד, בהתבסס על שורת מצגים שפורסמו מצד החברה, לא היה בכך כדי למנוע מטלמור להשתמש בכספים אלו למימון הוצאותיה התפעוליות של יוטרייד, וכן למימון עסקאות רכישתן של החברות הזרות. שימוש זה בכספי הלקוחות נעשה בניגוד למטרה המוצהרת לשמה הופקדו כספי הלקוחות בידי יוטרייד, ומבלי שניתן על כך כל גילוי מצדה - והכל מבלי שהיה בידי יוטרייד מקור אמין לשם השבת הכספים, ותוך הפרת אמונם של ציבור הלקוחות" [פס' 299 להכרעת הדין].

כאמור, בנסיבות המקרה דנן, בבסיס מעשה המעילה בכספי המשקיעים מצויה המרמה - שורת מצגי שווא שגובשו על-ידי הנאשם, ובראשה כי כספי הלקוחות ינוהלו בנפרד מכספי החברה וישמשו לצרכי מסחר בלבד ("מצג ההפרדה"). בהמשך, הכספים כאמור שימשו את יוטרייד ואת הנאשם (ששימש כבעליה הבלעדי של יוטרייד) לשם מימון הוצאותיה השוטפות, רכישת חברות זרות ואף לשם "מחזור" חובותיה כלפי ציבור הלקוחות. משכך, מדובר במרמה שעניינה מעילה בעשרות מיליוני שקלים, תוך פגיעה במאות משקיעים, בתחכום רב.

חומרת העבירות הכלכליות

82. על חומרתן של העבירות הכלכליות עמדתי, לא אחת, וזאת במספר הכרעות דין שונות - וכך קבעתי לעניין זה בת"פ (כלכלית) 47264-11-13 מדינת ישראל נ' ימין (24.09.2015), כדלהלן:

"העבירות בהן הורשע הנאשם הן חמורות, עבירות שפוגעות בערכים מוגנים בעלי משקל רב [...] חרף העובדה שעבירות כגון אלה בהן הורשע הנאשם טומנות בחובן אשליה לפיה מדובר בעבירות נקיות בשונה מעבירות רכוש אחרות, הרי אין להתעלם מהעובדה שמדובר בעבירות שמבוצעות בתכנון ובתחכום רבים, עבירות שבצידן נזק כספי ללקוחות, עבירות שפוגעות באמון הציבור במי שמנהל את כספו, עבירות שפוגעות ביכולתו של שוק ההון לגייס כספים ממשקיעים מקרב הציבור משום מעשים כמו מעשי הנאשם שבפני."

כך נקבע בע"פ 4603/17 אדרי נ' מדינת ישראל (16.07.2019) (להלן - עניין אדרי בעליון) לעניין התכליות העומדות בבסיס עבירת התרמית:

"האיסור על השפעה בדרכי תרמית על שערי ניירות ערך (שיכונה גם להלן: עבירת התרמית) הוא אפוא אחד הנדבכים שהונחו בחוק ניירות ערך לשמירה על הגינות המסחר בשוק ההון ועל אמון ציבור המשקיעים בו. עבירת התרמית נועדה להרתיע מפני יצירת עיוות בהליך קבלת ההחלטה של המשקיע הסביר, ולהבטיח לשם כך - כי מחיר השוק של נייר ערך פלוני יסקף את ההיצע והביקוש של אותו נייר, הנגזרים מערכו הכלכלי ותוחלת הרווח הצפוי מן ההשקעה בו (ראו גם ע"פ 5052/95 ואקנין נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 642, 655 (1996) (להלן: עניין ואקנין); יוסף ניצני ודניה קרת 'הבורסה לניירות-ערך והמערכת השיפוטית - הטיפול במניפולציה בניירות-ערך' עיוני משפט טו 609 (1999); זוהר גושן 'תרמית ומניפולציה בניירות ערך: תאומים לא זהים' משפטים ל 591, 598-600 (2000) (להלן: גושן). בצד האמור יש לזכור כי תכלית האיסור המנוי בעבירת התרמית אינה למנוע 'כל סיכון מהשקעות בשוק ניירות

הערך. מטרתה היא להסיר סיכונים לא טבעיים שמקורם בעיוותים ובפערי מידע הקיימים בשוק" [שם, פס' 8].

83. בבחינת מעשיו של הנאשם, הרי שמדובר בפגיעה חמורה בערכים המצויים בבסיס מערכת כלכלית מתפקדת ובהם - שמירה על רכוש, אמון בין צדדים לעסקה, שוויון בין משקיעים, שקיפות, אמון בין חברה לנושאי המשרה בה ועוד. ודוק, הרווחים שהפיק הנאשם ממעשים אלו, ובעיקרם רווחי החברות הזרות, נבעו במישרין מכספי הלקוחות - הם המקור לרכישת החברות הזרות; ואילו הפעולות שנעשו בכספי הלקוחות תחת הנחייתו של טלמור הביאו, הלכה למעשה, למצב בו יוטריד אינה מסוגלת לפרוע את חובותיה כלפי ציבור הלקוחות. בעשותו כן, הפר הנאשם באופן בוטה את אמונם של המשקיעים.

ד.3.ב. פרמטר שני - מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות דומות

84. אסקור להלן את רמת הענישה הרלבנטית לעבירות המיוחסות לנאשם, אל מול גזרי הדין השונים אשר ניתנו בעניינים דומים.

85. בע"פ 8465/15 **בן זקן נ' מדינת ישראל** (12.09.2016) (להלן - עניין **מנופים**), בית המשפט העליון חזר והדגיש פעם נוספת את עקרונות הענישה הראויים, כפי שאלה באו לידי ביטוי עוד בע"פ 9788/03 **מדינת ישראל נ' גולן**, פ"ד נח(3) 245, 250 (2004) (להלן - עניין **גולן**):

"העבריינות הכלכלית בתחומי החברה והכלכלה היא לרוב מתוחכמת, מסתייעת באמצעים מודרניים של הפקת מידע וקשה לגילוי. נזקיה קשים לחברה בכללותה, למשק הכלכלי ולאנשים הפרטיים הנפגעים ממנה במישרין. על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הרובצת לפתחה של העבריינות הכלכלית המתוחכמת, את היקף הקורבנות העלולים להיפגע ממנה, את הקושי והמורכבות שבאיתורה ואת ההוקעה הברורה של יסודות השחיתות וניצול עמדות הכוח, השליטה והמידע הכרוכים בביצועה".

ובהמשך:

"תוצאותיה ההרסניות של העבריינות הכלכלית והקלון הדבק במבצעה מחייבים את בתי-המשפט בהבעת מסר עונשי הולם אשר יבטא תכלית חברתית ברורה המבקשת למגר תופעות של ניצול כספי ציבור שהופקדו בנאמנות בידי גורמים ציבוריים למטרות העשרת הפרט אגב מעשי עבירה" [שם, עמ' 252].

בשורה ארוכה של פסקי דין שניתנו על-ידי בתי המשפט מאז עניין **גולן**, נקבע העיקרון לפיו על בית המשפט להכביד את ידו על מבצעי העבירות של תרמית בניירות ערך - וזאת כביטוי לסלידת החברה ולגינתי התנהגות בלתי ראויה זו [ראו למשל: ת"פ (מחוזי ת"א) 51462-12-10 **מדינת ישראל נ' קאופמן** (24.10.2011); ת"פ (מחוזי ת"א) 29726-12-10 **מדינת ישראל נ' גורבץ** (29.04.2012) (להלן - עניין **גורבץ**)].

כך, נקבע בעניין **מנופים**, כי מסתמנת מגמת הכרה בחומרתן של עבירות כלכליות ובנזק שהן גורמות לפרט ולכלל; כמו גם לצורך לצמצם את הפער בין הרטוריקה המחמירה בהתייחסות בית משפט לעבירות אלה, לבין הענישה

המקלה שהייתה נהוגה בעבר, וכדלהלן:

"התכלית המרכזית המונחת בבסיס האיסור המופיע בהקשר זה כיום בסעיף 54(א) לחוק ניירות ערך, הינה 'הצורך בהגנה על אמון הציבור בכלל, ועל ציבור המשקיעים בפרט, בשוק ניירות הערך, בהגיונות המסחר שבו, ביעילותו ובתקינותו [...] מטרת ההוראה בחוק היא גם לשפר את יכולתו של המשקיע הסביר לקבל החלטות על בסיס כל המידע הרלוונטי, תוך נטרול אותם גורמים שיש בהם כדי לעוות את המידע שבידי המשקיע [...]'" (ע"פ 5383/97 טמפו תעשיות בירה בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 557, 568 (2000); כן ראו: ע"פ 1027/94 זילברמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(4) 502, 514-515 (1999); זוהר גושן "תרמית ומניפולציה בניירות ערך: תאומים לא זהים" משפטים ל 591, 598-600 (2000) (להלן: גושן))" [שם, פס' 14].

86. כך גם, בהחלטת בית המשפט העליון בע"פ 4666/12 גורבץ נ' מדינת ישראל (08.11.2012) נקבע, כי ישנה חשיבות בולטת לענישה משמעותית בעבירות "צווארון לבן", וזאת כיוון שחרף אופייה ה"נקי" של העבירה, הרי שהיא "מלוכלכת" לא פחות מעבירות אחרות, ולעיתים - נזקיה אף עולים על נזקי עבירות רכוש "מסורתיות" [ראו לעניין זה את גזר דינה של כבוד השופטת מ' אגמון-גונן, שניתן בת"פ (ת"א) 11062-04-19 מדינת ישראל נ ג דמן (14.02.2021)] (להלן: עניין גולדמן). זאת ועוד, נקבע כי בעבירות ניירות ערך קיימת פגיעה כפולה - הן בשוק בכללותו, על המשמעויות החברתיות הנובעות מכך, הן בכל אחד ואחד מהמשקיעים בשוק ההון.

וכך גם בע"פ 4430/13 שרון נ' מדינת ישראל (31.03.2014) (להלן - עניין שרון), הדגיש כבוד השופט י' דנציגר כי אסור לטעות באופיין "הלבן והנקי" של העבירות הכלכליות שכן אלה נושאות נזקים חמורים פי כמה מעבירות הרכוש המסורתיות.

87. אשר לעניין שלפניי, והשלכתם של גזרי הדין אליהם הפנו הצדדים בכל הנוגע לקביעת מתחם הענישה הראוי בנסיבות המקרה דנן, מצאתי לנכון להבהיר בראשית דבריי, כי אין בידי לאמץ גישתם של מי הצדדים לעניין זה, באופן מלא. ודוק, אין זו מדרכו של בית משפט זה לבצע השוואה "טכנית" בין מאפייניה המחמירים והמקלים של כל פרשה ופרשה, ויש לתת משקל גם לנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה [ראו לעניין זה: רע"פ 4088/13 הדרי נ' מדינת ישראל, פס' 6 (11.06.2013); ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (05.08.2013)].

88. בהתחשב בכל אלו, אפנה עתה לסקור את הפסיקה הרלוונטית לענייננו, לצורך קביעת מדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות העניין שלפניי.

אירוע ראשון - גניבה בידי מורשה ועשיית פעולה ברכוש אסור

89. המאשימה הפנתה לפסיקה מחמירה, בה הוטלו עונשי מאסר ממושכים בגין עבירות מרמה שגרמו לנזקים של עשרות ומאות מיליוני שקלים. תחילה הפנתה המאשימה לגזר הדין שניתן על-ידי בת"פ (כלכלית) 52446-06-16 מדינת ישראל נ' ברמלי (25.02.2021) (להלן: עניין ברמלי), אשר הערעור עליו עוד תלוי ועומד. בעניין ברמלי דובר בפרשה חמורה בה הבעלים והמנהל של קרנות קלע וקבוצת רוביקון, הורשעו בביצוע עבירות של גניבה בידי מורשה בהיקף של למעלה מ-340 מיליון שקלים, קבלת דבר במרמה בנסיבות

מחמירות, גיוס משקיעים ללא תשקיף, זיוף ועבירות הלבנת הון. על הנאשם נגזרו **10 שנות מאסר** בפועל; מאסר על תנאי; וקנס כספי בסך של 400,000 ש"ח.

בהשוואה בין המקרים, ברמלי גייס סכום **גבוה** באופן משמעותי מסכום הגיוס בהליך דן באופרציה מורכבת ומתוחכמת. כפי שנקבע בהכרעת הדין וגזר הדין שם, ברמלי עשה שימוש ציני ביותר באמונם של המשקיעים בקרנות קלע, כמו גם באמונם של עובדי החברות שבשליטתו. כל זאת, מטעמי בצע כסף, תוך נטילת חלק לא מבוטל מכספי המשקיעים לכיסו, כמו גם לכיסיו של קרוביו ויקיריו, ותוך הפקת טובות הנאה משמעותיות ממעשה ההונאה - וזאת, בשונה מטלמור. בתוך כך הונהגה על-ידו מדיניות של "חומה סינית" בלתי עבירה בין החלקים השונים בקבוצת רוביקון, תוך יצירת מידור כבד, כך שמי שידע מהיכן הגיעו הכספים לא היה בתקשורת עם מי שהיה אמון על חלוקתם. והכל, בתחכום רב ובשיטתיות תוך ניסיונות ומאמצים להסתיר את מעשיו, במטרה להמשיך ולהגדיל את מעגל קורבנותיו והיקף פגיעתו בהם.

90. עוד הפנתה המאשימה לת"פ (מחוזי ירושלים) 1249/00 **מדינת ישראל נ' רויטמן** (27.01.2004) (להלן: עניין **רויטמן**), שם דובר במקרה חמור בו ניצל הנאשם את מצוקתם הקשה של מאות עולים מרוסיה שביקשו לעלות ארצה ולהבטיח כי רכושם יגיע ארצה בבטחה. הנאשם ניצל את האמון הרב שרחשו לו העולים ותוך כדי מצגי מרמה מטעים ושקריים קיבל ממאות עולים כספים בסכומי עתק וגרם נזק למאות משפחות בסכום כולל של כ-18 מיליון דולר לאחר שהכספים שנתנו לו אבדו ולא הוחזרו. על הנאשם נגזרו **10 שנות מאסר** בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך של מיליון שקלים.

בהשוואה בין המקרים, היקף הכספים אותו גייס רויטמן דומה להיקף הכספים שגויס בהליך דן. גם בעניין **רויטמן** התקיימו אלמנטים של קיום חלק מן ההבטחות למשקיעים - לפחות בשלבים ראשוניים, ומשך זמן הביצוע נפרש על גבי כמה שנים בשני המקרים. לצד זאת, בעניין **רויטמן** הקורבנות נמנו על אוכלוסייה מוחלשת ביותר, ומעשיו של הנאשם הותירו קורבנות רבים - מאות משפחות - על סף רעב. רויטמן ניצל את אמונם ומצוקתם הקשה של מאות עולים מרוסיה שביקשו לעלות ארצה ולהבטיח כי רכושם, פרי חסכונות ועבודה, יגיע ארצה בביטחה. הנאשם ניצל את מעמדו המיוחד בקרב הקהילה היהודית, את קשריו ברוסיה ובארץ תוך כדי מצגי מרמה מטעים ושקריים, קיבל מהעולים כספים בסכומי עתק וגרם נזק למאות משפחות בכך שהכספים שנתנו לו אבדו ולא הוחזרו להם. רויטמן לקח מכספים אלה לטובת עסקיו הפרטיים, וכן לעסקאות ספקולטיביות מסוכנות וחסרות אחריות - וביקש להאדיר את שמו כמי שעשה מעשי צדקה, על חשבון כספים של אחרים.

91. יוזכרו גם ת"פ (כלכלית) 32229-11-17 **מדינת ישראל נ' בירמן** (28.02.2021) (להלן: עניין **בירמן**), ות"פ (כלכלית) 32229-11-17 **מדינת ישראל נ' טפירו** (28.02.2021) (להלן: עניין **טפירו**) - להם יסוד עובדתי משותף. שם, הנאשמים ייסדו יחד חברה שמטרתה גיוס כספים והשקעתם במימון מיזמי תמ"א 38. הנאשמים גייסו כ-80 מיליון ש"ח מכ-500 משקיעים והשתמשו בכספי המשקיעים תוך חריגה מהרשאה, בין היתר, על מנת לעמוד בהתחייבויות כלפי לקוחות קודמים. בית המשפט גזר על טפירו 60 חודשי מאסר בפועל; מאסר על תנאי; וקנס כספי בסך של 100,000 ש"ח, ועל בירמן 36 חודשי מאסר בפועל; מאסר על תנאי; וקנס כספי בסך של 75,000 ש"ח. יוער, כי בערעור שהוגש לבית המשפט העליון - בית המשפט לא התערב במתחם הענישה שנקבע, אך בשל ראיות חדשות הנוגעות לנסיבות אישיות של הנאשמים - הופחת עונשו של טפירו ל-**40 חודשי מאסר**; ועונשו של בירמן הופחת ל-**28 חודשי מאסר**.

בהשוואה למקרה דן, היקף הכספים שגויסו בעניין טפירו ובירמן **גדול** יותר, ומדובר בכמות קטנה יותר של

קורבנות. יצוין כי גם בעניין שם, הועמדו כספי המשקיעים בסיכון, שעה שהחברה השקיעה אך כמחצית מן הכספים, בעוד ביתר נעשה שימוש לצרכים שאינם השקעה - בניגוד למה שהובטח ללקוחות. בית המשפט הדגיש בעניין טפירו ובירמן את הפער התהומי בין המצגים, הפרסומים וההבטחות שניתנו למשקיעי החברה; לבין השימוש האמיתי שנעשה בכספי המשקיעים, כאמור לעיל - וכפי שארע בענייננו. לצד זאת, בית המשפט שקל לקולא את העובדה שטפירו לקח אחריות על מעשיו ופעל לצמצום הנזקים שלהם גרם (כפי שגם עולה בענייננו), כמו גם את נסיבותיו האישיות החריגות של בירמן אשר הביאו להקלה בעונשו.

92. בע"פ 5668/13 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (17.03.2016) (להלן: עניין **מזרחי**), הורשע הנאשם על-פי הודאתו, בביצוע שורה ארוכה של עבירות, שביצע משך כ-5 שנים - בגין מעשי גניבה, הונאה, הלבנת הון מרמה וזיוף. מעשים אלו נעשו באצטלה של פעילות השקעה לגיטימית, כשהוא משפיל ליצור בקפידה מצג שווא שמטרתו לשכנע משקיעים פוטנציאליים בדבר כדאיות ההשקעה. בתקופה הרלבנטית, שנמשכה כ-5 שנים, מעל מזרחי בכ-57 מיליון ש"ח אותם גזל מכ-100 משקיעים. מזרחי הורשע, על-פי הודאתו, ונידון ל-**12 שנות מאסר**; מאסר על-תנאי; קנס כספי בסך של 300,000 ש"ח. זאת, לצד חיוב בפיצוי נפגעי העבירה.

בהשוואה בין המקרים, מזרחי אמנם גייס כספים בסכום נמוך מן הסכום שגייס הנאשם בהליך דנן, ובעניין מזרחי מדובר היה בכמות משקיעים מצומצמת יותר. אך יחד עם זאת, בניגוד לענייננו, מזרחי לא השתמש בכספים למטרה אותה הציג למשקיעים כלל אלא נטל את כל הכספים לכיסו. מזרחי ניהל במרמה מרובת שנים, כאשר מזרחי קיבל מנפגעים שונים סכומי כסף גבוהים תוך ידיעה שחלקם מפקיד בידיו את כספם האחרון, שנועד, לפחות בחלקו, לעת זיקנה ולעת צרה. זאת ועוד, מזרחי לא השקיע את כספי הנפגעים במט"ח "אמיתי", וכפי שקבע בית המשפט המחוזי - פעל בלא בטחון שהרווח שהבטיח לנפגעים אכן ימומש.

93. בת"פ 41697-10-13 **מדינת ישראל נ' צבר** (22.06.2014) (להלן: עניין **צבר**), הורשע צבר על סמך הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בגדרו הודה בכך שבמשך 5 שנים, שכנע מכרים וחברים שונים להפקיד בידיו כספים לצורך השקעה ולהלוות לו כספים לצורך זה - והכל בכוונה להונות אותם ולגנוב מהם סכומי כסף רבים. צבר "גייס" באופן זה כ-40 מיליון ש"ח, אך עקב התיישנות והחזר של חלק מכספי ההשקעה, הורשע בלקיחת כ-20 מיליון ש"ח בלבד. במסגרת גזר הדין פורט שהנאשם לקח מכספי ההשקעה לכיסו, וכן השתמש בהם כדי להציג מצג שווא של ריבית בעבור ההשקעה. בגין מעשים אלו נגזר על צבר **8 שנות מאסר** בפועל; מאסר על-תנאי; וכן פיצוי לקורבנות העבירה.

בהשוואה לענייננו, אמנם מדובר בהיקף כספים נמוך יותר מאשר הסכומים אותם גייס טלמור במרמה, אך צבר לא השקיע כלל את הכספים לטובת המטרות להן התחייב, בניגוד לטלמור. בנוסף, משך התקופה בה פעל צבר, חמש שנים, וכן זהות הנפגעים - יש בהם כדי להעיד על חומרת העבירות, ועל כך שמדובר היה ב'עוקץ' סדרתי של צבר כלפי האנשים הקרובים לו מכל. צבר ניצל את חבריו, את בני משפחתו המבוגרים, אשר רבים מהם היו אנשים קשי יום שרוקנו, בעידוד צבר, את קופות הגמל וחסכוניותיהם; מכרו נכסים ומסרו הכל לידי צבר - ונתרו חסרי כל.

94. בת"פ 40368/07 **מדינת ישראל נ' בן ארי** (27.07.2010) (להלן: עניין **בן ארי**) - הנאשם, יחד עם אחרים, הציג מצגי שווא על מנת לזכות באמון משקיעים ולגנוב את כספם. הגניבה הייתה בהיקף של כ-62 מיליון ש"ח. הנאשם הורשע בעבירות של הלבנת הון, גניבה וקבלת דבר במרמה. העונש שנגזר עליו היה **10 שנות מאסר** בפועל; מאסר על-תנאי; קנס כספי בסך של 200,000 ש"ח; וכן, ופיצויים לקורבנות העבירה.

בהשוואה בין המקרים, סכום הכסף אותו גייס בן ארי דומה; ומשך הפעילות מצומצם יותר - כשנה. בניגוד לענייננו, בבחינת השימוש בכספים, בן ארי עשה שימוש אישי בלבד בכספים בחריגה גסה מהרשאתו, וממניעי בצע כסף. יתרה מזאת, הבדל מרכזי בין המקרים נעוץ בעברו הפלילי של בן ארי הכולל מספר הרשעות בעבירות דומות של מעשי הונאה, תרמית, גניבה, שנועדו כל כולם להעשיר את כיסו על חשבון קרבתו מזדמנים ומתחלפים. יוער, כי עברו הפלילי של בן ארי כולל קורבנות רבים הנמנים עם אוכלוסיות חלשות, עמן יצר יחסי אמון על סמך מצג כוזב של מי שביכולתו להשיג לאותן קרבתו רווחים כספיים קלים ומהירים שהם לא יכולים לקבל מכל השקעה לגיטימית אחרת. כך, רבים מן הקורבנות היו קשישים, נכים וניצולי שואה אשר נותרו חסרי כל.

95. סיכומם של המקרים המובאים לעיל, מגמת ההחמרה בענישה ניכרת בפרט במקרים בהם פעלו הנאשמים מתוך בצע כסף בלבד - ותוך שהם נוטלים סכומי כסף לכיסם או לכיסיהם של יקיריהם וקרוביהם. מגמת החמרה נוספת היא במקרים בהם קיים פער ברור ומובהק בין הבטחותיהם של הנאשמים למשקיעים, לבין השימוש שנעשה בכספים שגויסו בפועל, בדיעבד. מן העבר השני - נטו בתי המשפט להקל בעונשם של מי שהביעו חרטה על מעשיהם, ובפרט כאשר חרטה זו באה עם מעשים שתכליתם לנסות ולשפר את מצבם של קורבנות העבירה. בעניינו, כאמור, חלק מהכספים אכן שימשו למטרות לשמן גויסו, וכפי שהוצג והובטח. עוד בעניינו, וזה לטעמי העיקר, הנאשם לא נטל כספים לכיסו ובוודאי שלא התעשר מן הפרשייה. ההפך הוא הנכון, הנאשם מצוי בהליך חדלות פירעון, והוא מתקשה להתפרנס ולכלכל את ביתו ואת משפחתו. יתרה מכך, במסגרת הליך חדלות הפירעון, פועל הנאשם לגיבוש הסדר נושים על מנת לנסות ולתקן, ולו במעט, את הנזק החמור שגרם למשקיעיו.

אירוע שני - ניהול תיקי השקעה ללא רישיון

96. בת"פ (כלכלית) 37279-05-16 **מדינת ישראל נ' רוזמן** (18.06.2017) (להלן: עניין **רוזמן**), הורשע הנאשם על סמך הודאתו בעבירות של עיסוק בניהול תיקי השקעות בלי רישיון, ובעבירות של השפעה בדרכי תרמית. בעניין **רוזמן**, לאחר התליית רישיונו, ניהל הנאשם כ-30 מתיקי ההשקעות של לקוחותיו בחברת רמבם שוקי הון ובמקביל החזיק וסחר בניירות ערך עבור עצמו וכן ניהל תיקי השקעות עבור בתו. על הנאשם הוטלה **10 חודשי מאסר**, לצד ענישה נלווית.

97. אציין כי עיינתי גם ברשימת הפסיקה אליה המאשימה הפנתה - הליכים בהם עבירת ניהול תיקי השקעה ללא רישיון נלווית לעבירות של תרמית בניירות ערך, קבלת דבר במרמה ועבירות נוספות. במקרים אלה, נוכח הסדרי הטיעון שגובשו, ממילא לא נקבעו מתחמי ענישה נפרדים. כך בת"פ (כלכלית) 23327-09-18 **מדינת ישראל נ' כהן** (31.01.2019), הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון והוטלה עליו עונש של **46 חודשי מאסר** בפועל לצד ענישה נלווית; בת"פ (מחוזי תל אביב-יפו) 73321-12-20 **מדינת ישראל נ' בביצקי** (26.04.2021), הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון ונגזר עליו עונש של **24 חודשי מאסר** בפועל, לצד ענישה נלווית; בת"פ 47647-06-16 **מדינת ישראל נ' אבני** (07.06.2018), הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון ונגזרו עליו **3 שנות מאסר** בפועל לצד ענישה נלווית.

אירוע שלישי - שיבוש מהלכי משפט ואי-קיום דרישה

98. אשר לעבירת שיבוש מהלכי משפט, המאשימה הפנתה לגזר דינו של הנאשם 3 בתיק זה, ואלרי מגאי - אשר הורשע בעבירה של שיבוש מהלכי משפט בגין העובדות המפורטות ביסוד האישום החמישי, שעניינם הצעתו

לטלמור למחוק חומרים מפלייט אגב חקירה שהתנהלה. בעניין **מגאי**, החלטתי, לאחר התלבטות, לכבד את הסדר הטיעון שהושג ולהשית עליו **9 חודשי מאסר על-תנאי וקנס כספי בסך של 15,000 ש"ח**. יוער, כי בעניין **מגאי** ציינתי כי הסדר הטיעון מהווה הסדר מקל, אך מצאתי כי התקיימו בעניינו נסיבות מקלות אשר מצדיקות את כיבוד ההסדר. בגזר הדין בעניינו של **מגאי** אף ציינתי כי "**הפסיקה שנקבעה עד היום בעבירות דומות, הייתה מתונה, אך יש לציין שבשנים האחרונות ריבוי החקירות הפליליות המורכבות שמנוהלות על ידי רשויות המס, רשויות ניירות ערך ויתר הרשויות בארץ, מחייבות התייחסות שונה ומחמירה כלפי עבירה זו**".

99. בעניין **רובינסון**, הורשע הנאשם בעבירות של מרמה והפרת אמונים בתאגיד, קבלת דבר במרמה, עבירות דיווח ועבירות של שיבוש מהלכי משפט והדחה בחקירה. הנאשם הורשע בכך שפנה לנאשם אחר בהצעה שייטול על עצמו את האחריות על פעילות אסורה שבוצעה בחברה בעד תמורה כספית. בית המשפט קבע בעניין **רובינסון** כי מתחם הענישה לעבירה של שיבוש מהלכי משפט עומד על **6 עד 12 חודשי מאסר**.

100. כמו כן, הפנתה המאשימה לת"פ (שלום ים) 38168-01-16 **מדינת ישראל נ' אולמרט** (10.02.2016), שם בית המשפט נמנע מלאמץ הסדר טיעון לפיו הנאשם לא ירצה עונש מאסר בפועל בגין עבירות שיבוש מהלכי משפט - ונקבע כי מתחם העונש ההולם בגין עבירות שיבוש מהלכי משפט הינו **3 עד 9 חודשי מאסר**.

101. עוד מצאתי לציין מספר הליכים נוספים: עניין **גולדמן** - בו נקבע כי מתחם העונש ההולם לעבירת שיבוש מהלכי משפט עומד על בין 6 ל-12 חודשי מאסר; ת"פ (מחוזי ת"א) 61784-01-13 **מדינת ישראל נ' בר** (04.06.2015), שם נקבע כי מתחם העונש ההולם בגין העבירה של שיבוש מהלכי משפט הוא **3 עד 8 חודשי מאסר**; ת"פ (כלכלית) 54736-06-14 **מדינת ישראל נ' יבסטייב** (18.06.2017), שם עתרה המאשימה לקביעת **מתחם ענישה של 6-12 חודשי מאסר** בפועל עבור עבירת שיבוש מהלכי משפט, וכפי שקבעתי שם - מתחם זה הולם במידה רבה את רמת הענישה הנהוגה.

102. בבחינת סוגיית אי-התייצבות הנאשם לחקירה, ומפאת האופי הנדיר של עבירה זו, ביקשה המאשימה להשוות לפסיקה שעניינה אי-התייצבות לחקירה לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: **חוק המע"מ**). בפסקי הדין אליהם מפנה המאשימה, עבירת אי-ההתייצבות נלווית לעבירות דיווח נוספות לפי חוק המע"מ, והעונשים שנגזרו **נעים בין מאסר על תנאי בצירוף קנס כספי לבין 6 חודשי מאסר בפועל**.

103. לאחר שבחנתי את מדיניות הענישה, אפנה לבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, וזאת במטרה לקבוע את מתחם הענישה הראוי בנסיבות המקרה שלפניי.

ד.ג. פרמטר שלישי - נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

היקף המעשים וריבויים

104. מעשיו של טלמור נעשו בכל התקופה הרלוונטית לכתב האישום ונמשכו כשלוש שנים; במהלכן פעל הנאשם לגיוס כספים בהיקף של **77 מיליון ש"ח לפחות**. כספים אלה הועברו ממאות משקיעים (כ-600), שהשקיעו את חסכוניהם בהתבסס על מצגי שווא שהציג הנאשם לצורך הטעייתם. המשקיעים הוטעו לחשוב כי כספי הלקוחות **ינוהלו בנפרד** מכספי החברה **וישמשו למסחר בלבד**; כי יוטרייד הניבה

ללקוחותיה **בעבר תשואות חיוביות** בנות עשרות אחוזים; כי ניתן להגביל את **הסיכון הכרוך** בפעילות המסחר של יוטרייד; כי בין יוטרייד לבין ציבור הלקוחות **לא מתקיים ניגוד עניינים**; וכי פעילותה של יוטרייד **מפוקחת**, הן על-ידי רגולטור והן על-ידי רואה חשבון ועורך דין חיצוניים.

למעשה, טלמור נהג בכספי הלקוחות כמנהג בעלים, כאשר אלו שימשו את יוטרייד לשלושה יעודים עיקריים - **מימון הוצאות שוטפות של יוטרייד, רכישת החברות הזרות ו-השבת כספי לקוחות ותיקים**. ברי, כי מימון הוצאותיה השוטפות של יוטרייד, כמו גם השבת כספי הלקוחות הוותיקים, הן פעולות בלתי-הפיכות השוללות כל יכולת להשבת כספי הלקוחות - כאשר לעניין זה לא ניתן לראות בביצוע הונאת פירמידה בלתי-חוקית כאפשרות להשבת הכספים. כמו כן, נוכח אופיין של החברות הזרות, אשר עסקו אף הן במסחר בשוק ההון, ובהינתן שלא מדובר בחברות ציבוריות שמניותיהן נסחרות באופן תדיר - עצם השימוש בכספי הלקוחות לשם רכישת החברות כאמור כרוך בהעמדתם בסיכון.

עוד יש להדגיש את מרכזיותו של טלמור בפרשה, כפי שתיארתי בהרחבה במסגרת הכרעת הדין. הוכח כי טלמור הוא שגיבש את אסטרטגיית פעילות החברה, וכי לא בוצעו כל פעולות משמעותיות ללא מודעותו ומבלי לקבל את אישורו - כאשר טלמור אף קיבל עדכונים שוטפים ביחס לסטטוס ביצוע פעולות אלו, כגון יישומם של הסדרי התשלומים. בכלל זאת, המצגים שפורסמו לציבור הלקוחות זכו לאישור מקדים מצד טלמור, אשר היה מודע היטב לכך שמדובר במצגי שווא - וזאת, בשים לב לתפקיד שמילא ביחס להחלטה בדבר השימוש שייעשה בפועל בכספי הלקוחות, כמו גם לשתי פניותיו השונות לעובדי יוטרייד בדרישה לפברק חשבונות בעלי תשואה חיובית מרשימה לשם הצגתם ללקוחות פוטנציאליים.

התחום שבמעשי הנאשם

105. כפי שפירטתי בהרחבה במסגרת הכרעת הדין, מעשיו של הנאשם התאפיינו בתחום ותכנון רב - תחום זה נלמד ממספר מצגי השווא השונים אשר הביאו את המשקיעים לבטוח בנאשם. ודוק, ללקוחות יוטרייד הוצגו, דרך קבע, שיעורי תשואה שנתיים בני עשרות אחוזים. הצגתם של שיעורי התשואה כאמור נעשתה הן באמצעות חומרי שיווק שפורסמו על-ידי יוטרייד במגוון פלטפורמות (דפוס ואינטרנט), הן במהלך שיחות גיוס שנוהלו על-ידי אנשי המכירות של יוטרייד. זאת ועוד, ללקוחות יוטרייד ניתנה האפשרות לחתום על נספחי הגבלת סיכון, במסגרתם הובטח לכאורה כי בעת חציית רף הפסד בחשבונם, תופסק פעילות המסחר באמצעות מערכת ה-Stop Loss ומערכת כאמור לא פעלה.

לא זו אף זו, לאורך כל משך פעילות יוטרייד, לקוחותיה שוכנעו, החל מהיכרותם הראשונה עם פעילות יוטרייד באמצעות חומרי פרסום, דרך שיחות הגיוס שנערכו עם אנשי המכירות וכלה בתוכן הסכמי ההתקשרות, כי לא מתקיים ניגוד עניינים בינם לבין יוטרייד בפעילות המסחר; אלא הובהר, כי בהתאם למודל העסקי של יוטרייד, רווחיה מותנים בהשגת תשואה חיובית עבור לקוחותיה ("דמי הצלחה"), ומשכך קיימת ביניהם אחידות אינטרסים. בנוסף, לא פעם מסרו אנשי המכירות של יוטרייד ללקוחות פוטנציאליים במהלך שיחות גיוס כי יוטרייד אכן נתונה לפיקוח רגולטורי, בין אם של רגולטור ישראלי ובין אם של רגולטור זר. מצג זה בדבר קיומו של פיקוח ובקרה נעשה אף ביחס לתפקידים ומעמדם של עו"ד ביטון ורו"ח דוד - לגביהם נטען כי הם מספקים "מנגנון כפול של פיקוח ובקרה פנימית העומד בכללי אתיקה מחמירים".

106. זאת ועוד, יודגש, כי טלמור נמנע על-פי רוב מלשתף את קברניטי יוטרייד בדבר מעשיו הפסולים,

ומקום בו מי מעובדי יוטרייד נחשף למידע מסוג זה - ביקש ממנו טלמור לשמור על הדבר בסוד (כפי שלמשל אירע עם גיא ברק ביחס לשינויים במתכונת המסחר). לצד זאת, נמנע טלמור אף מלשתף את יועצה המשפטי של יוטרייד - עו"ד ביטון, בכלל העובדות הרלבנטיות. וזאת, חרף העובדה כי הלגיטימציה של המודל העסקי של החברה, היינו ההצדקה לחייה ופעילותה, הייתה חוות דעתו המקצועית - הן ביחס לצורך בקבלת רישיון לניהול תיקי השקעות, הן ביחס לאופן ניהול כספי הלקוחות. פגם זה מקבל משנה תוקף בהינתן שבמסגרת ההליך דנא ביקש טלמור להתבסס על חוות דעתו של עו"ד ביטון כטענת הגנה מכוח סעיף 34ט לחוק העונשין.

107. בראי כל אלה, ניתן לראות כיצד הנאשם הפעיל מערך שיווקי, מתוחכם ומתוכנן במטרה לרכוש את אמונם של לקוחותיו, על בסיס מצגי שווא להם לא הייתה כל אחיזה במציאות.

מידת הנזק שנגרם לקורבנות העבירה

108. כאמור בפתח הכרעת הדין, הלקוחות שנפלו קורבן למעשי הנאשם, הם אנשים מן היישוב אשר הפקידו בידי יוטרייד את מיטב כספם וחסכוניהם - ובכלל זאת את חסכונם לטווח הארוך (פנסיה וגמל), שנועד להבטיח את עתידם ועתיד ילדיהם. רבים מלקוחות יוטרייד הוחתמו על הסדרי תשלומים נעדרי כל תוחלת כלכלית - שבסופו של יום גם לא כובדו על-ידי החברה; וחלקם אף קיבלו ערבויות אישיות מצד הנאשם, שבדיעבד נתגלו להיות חסרות ערך.

109. לעניין הנזק שנגרם לקורבנות העבירה, הציגה המאשימה רשימה של לקוחות, אשר תיארו את הפסדיהם ואת הנזק שנגרם ממעשי הנאשם - כמפורט גם בהכרעת הדין. כך למשל, שני לקוחות איבדו למעלה מ- 700,000 ש"ח; לקוח אחר הסביר כי הכספים שאיבד היו שארית הפנסיה שלו, ממנה תכנן להתקיים; ולקוח נוסף תיאר כי מדובר בכספי ירושה שקיבל מאביו.

110. אשר להיקפו של הנזק הנגרם, אין מחלוקת בין הצדדים כי חלק מן הלקוחות הצליחו למשוך כספים במהלך תקופת פעילותה של יוטרייד כך שבסוף תקופת הפעילות גובה החוב של יוטרייד כלפי לקוחותיה עמד על כ-12 מיליון דולר. ואולם, ניסיונו של הנאשם להיבנות מכך הוא מוקשה, שכן ההחזר החלקי ללקוחות נעשה מטבע אופיה של פעילות פירמידה בתחילת הדרך - בה יש אפשרות לקבל כספים חזרה מהשקעות של לקוחות חדשים. במובן זה, העובדה שהנאשם השתמש בכספים שהפקידו לקוחות חדשים כדי לפדות חובותיו ללקוחות ותיקים אינה אלא נדבך נוסף של מעשה המרמה. זאת ועוד, יש להדגיש את הנזק הגדול שנגרם לאמון הציבור בפעולות הנאשם - אשר ערער את אמון הציבור בהשקעות בשוק ההון.

111. מכל אלה, הרי שלא יכולה להיות כל מחלוקת כי הפעילות התרמיתית בה הורשע הנאשם, הובילה להפסד של מיליונים רבים; וגרמה למשקעים לנזק משמעותי לכיסם.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה

112. בבחינת נסיבות המקרה, מצאתי שלא היו כל לחצים חיצוניים או נסיבות חיצוניות שהביאו את הנאשם לביצוע מעשי המרמה בגינם הורשע. כפי שצינתי בהכרעת הדין, התרשמתי מעדותו של טלמור כי מדובר באדם משכיל, תרבותי ונעים, אשר ייתכן כי אכן סבר, בתחילת דרכו, כי שימוש בכספי הלקוחות יביא למימוש חזונותיו העסקיים, ואילו די יהיה ברווחיו כדי להשיב את כספי הלקוחות. לצד זאת, אין בכך כדי לגרוע מן העובדה כי כלל פעילותה של יוטרייד, ובפרט המצגים השונים שניתנו במעמד גיוס הלקוחות, הייתה נגועה בכזבים ובאי-

חוקיות שתוכננו מראש בתחכום ובקפידה. מצגים אלה נועדו למשוך משקיעים בהבטחות שווא כדי להשיא את רווחיו, תוך העברת כל הסיכון לכתפי המשקיעים. כל זאת, כאמור, לא ידיעתם ובוודאי שללא הסכמתם.

ד.3.ד. מתחם העונש ההולם

113. לאחר שנדרשתי לשלושת הפרמטרים הקבועים בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, אפנה לקביעת מתחם הענישה בעניינו של הנאשם - וזאת בהתייחס לשלושת האירועים הנפרדים עליהם עמדתי לעיל. בהתאם לכך, מצאתי לקבוע שלושה מתחמי ענישה נפרדים, בהתייחס לכל אירוע, ובאופן הבא:

א. אירוע ראשון: 4-8 שנות מאסר בפועל.

ב. אירוע שני: 10-24 חודשי מאסר בפועל.

ג. אירוע שלישי: 6-12 חודשי מאסר בפועל.

ד.4. השלב השלישי - גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם

114. גזירת עונשו של נאשם איננה מלאכה קלה כלל ועיקר. בלב כבד בית המשפט גוזר את עונשו של מי שהורשע בפלילים, בפרט בנסיבות כבמקרה דנא, כאשר מדובר באיש משפחה - בעל ואב מסור, אשר עד לקרות הפרשה, ניהל אורח חיים נורמטיבי לכל דבר ועניין. ואולם, אין השופט רשאי לבצע את מצוות ליבו, כי מחויב הוא לשורת הדין ולפסיקה היוצאת תחת ידו של בית המשפט העליון. אשר לכך, ובשים לב לתיקון 113 לחוק, על בית המשפט הגוזר את דינו של נאשם - להשית עליו עונש ראוי, אשר הולם את מעשיו. אחרי ככלות הכל, אל מול הקשיים הנוגעים לנאשם כאמור - ניצבים נפגעי העבירות, משקיעיה ונושיה של יוטריו, אשר ספגו נזק רב כתוצאה ממעשיו של הנאשם. בנוסף, גם, ישנו האינטרס האנושי בהרתעת הזולת מפני ביצוע עבירות כלכליות - וזאת כאשר אין מדובר בפגיעה כלכלית גרידא, אלא בשלילת האפשרות של נפגעי העבירה ליהנות מפירות עמלם, ולרכוש לעצמם ולבני משפחתם ביטחון, חינוך, בריאות, מגורים וחיים בכבוד (עניין ברמלי, פסקה 85).

115. פירטתי לעיל את מדיניות הענישה הנוהגת על-ידי בתי המשפט במקרים דומים, ואין מנוס אלא מלכבד מדיניות זו, תוך מתן הדעת לעיקרון המנחה בקביעת עונשו של נאשם - עיקרון ההלימה [סעיף 40ג(ג) לחוק העונשין]. וזאת, בשים לב לכלל השיקולים הרלבנטיים לעניין, אשר יש בהם כדי להניע את המוטטלת לחומרא או לקולא בתוך מתחמי הענישה שקבעתי, כפי שיפורט להלן. בהתאם לכך, ובהתאם לקבוע בסעיפים 40ג(ב) ו-40יא לחוק העונשין, נדרש אני עתה לגזירת דינו של טלמור בתוך גדרי מתחם הענישה, וזאת תוך התייחסות לאותן הנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה. לכך פניי כעת.

פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו, הנזק שנגרם לו מביצוע העבירות וההרשעה

116. טלמור תואר על-ידי בני משפחתו וחבריו כאיש משפחה מסור, אוהב וערכי; מחנך המשקיע ונותן את נפשו לתלמידיו; איש תרבות מחונן; ואיש חברה המשקיע את מרצו בנתינה והתנדבות למען זולתו. טלמור גבר על נסיבות חיים קשות - וזאת עוד מראשית דרכו בעולם, כאשר נאלץ לבלות את שנותיו הראשונות בבית יתומים. תואר בפניי, כיצד ניהול ההליך הפלילי פגע פגיעה קשה בו ובמשפחתו, ובפרט בבנו הקטין. לצד

הקשיים הנפשיים, ישנם גם הקשיים הכלכליים הבלתי מבוטלים שנלווים להליך - ובכלל זאת הוא הליך חדלות הפירעון בו נמצא הנאשם, כמו גם קשיי למצוא מסגרת תעסוקתית כדי לסייע בפרנסת המשפחה, נוכח העננה שמרחפת מעל ראשו. בהקשר זה ראוי לציין, גם, את העובדה שלא מדובר במקרה בו הנאשם נטל לכיסו סכומי כסף לצורך שימוש הפרטי.

117. בית המשפט אינו נותר אדיש לדברי העדים שנשמעו, כמו גם דברי הנאשם עצמו, ואין ספק כי ניתן אך לצפות שהקשיים אותם חווים בני משפחתו של טלמור אך יחמירו, עם מאסרו. זאת, בפרט, שעה שבמהלך ניהול ההליכים נגדו, לא שהה טלמור במעצר, כך שעצם הקרבה הפיסית הכהתה מעוקצן של השלכות הפרשה על משפחתו של טלמור.

118. לצד דברים אלה ראוי לציין גם, כי במסגרת מעשיו הפליליים מצא טלמור לערב גם את קרובת משפחתו - אחותו - בפרשה; וכי אף זו הורשעה בפלילים, ודינה נגזר זה מכבר (ראו: גזר הדין שניתן בעניין מעיין טלמור ביום 23.10.2019).

עבר פלילי

119. לנסיבה לפיה טלמור נעדר עבר פלילי (סעיף 40א(11) לחוק העונשין), יש ליתן משקל, אך לא בלתי מוגבל. שכן, שעניינו במסכת ארוכה של עבירות אשר בוצעו על-פני כשלוש שנים, בתחום ובמחשבה מקדימה. וכפי שצינתי, גם אם סבר טלמור בתחילת דרכו, כי פעל לצורך קידום האינטרס של לקוחות יוטרייד; הרי שלאורך כל שנות קיומה, פעילותה הייתה נגועה בכזבים ובאי-חוקיות. בנסיבות אלה, קשה עד מאוד לומר, כי מעשיו של טלמור הנם בגדר "מעידה חד פעמית" (ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (27.08.2014); ע"פ 966/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (29.01.2020)).

חלוק הזמן

120. המעשים בהם הורשע הנאשם החלו בחודש דצמבר 2012 וכלו בחודש דצמבר 2015. כתב האישום הוגש ביום 26.12.2018. לא מצאתי כי מדובר בפרק זמן החורג מן הסביר בנסיבות העניין, במקרה בו מדובר בתשתית עובדתית רחבה ומורכבת, שמתבססת על מאות עדויות וראיות - כפי שבמקרה כאן.

121. כמו כן, על אף שאין לזקוף לחובתו של טלמור את ההחלטה לעמוד על זכותו לנהל את ההליך בעניינו כפי שראה לנכון לעשות - ועד תומו; הרי שגם אין לזקוף לזכותו את הימשכות ההליך, אשר נבע, בין היתר, מהתנהלותו שלו. כך, למשל, התייחסתי בהחלטתי מיום 01.03.2020 לבקשתו השנייה של טלמור לדחיית שמונה מועדי דיון, נוכח הטענה בדבר חומרי חקירה נוספים שהתקבלו בידי ההגנה.

122. משכך, לא מצאתי כי יש מקום ליתן משקל רב לשיקול זה בנסיבות המקרה דנא, אך שיקול זה לא נעלם מעיני במכלול השיקולים לקולא.

הרתעת הרבים

123. כפי שצוין לא אחת, בעבירות 'צווארון לבן' בכלל, ובעבירות ניירות ערך בפרט, יש לתת משקל מתאים לשיקול של הרתעת הרבים. זאת, נוכח הפגיעה בערכים המוגנים עליהם עמדתי לעיל; נוכח הקושי הטמון בגילוי עבירות אלה; ובמטרה למגר ככל הניתן עבריינות בשוק ההון והחוב (ע"פ 3927/16 מדינת ישראל נ' עמוד 33).

בר-זיו, פסקה 19 (23.02.2017)). כפי שצינתי לא אחת: **"בעבירות כלכליות ובעבירות ניירות ערך בפרט, בייחוד נוכח הפגיעה בערכים המוגנים ועל מנת למגר במידת האפשר את התופעה של עבריינות בשוק ההון, יש ליתן לאינטרס של הרתעת הרבים את המשקל המתחייב"** (עניין כהני, פסקה 67).

124. במקרים כמו המקרה דנן, לא ניתן לומר כי מדובר בעבירות שהן בגדר 'מעידה חד פעמית' אשר התבצעו "בלהט הרגע", אלא הן תוצר של מחשבה ותכנון רב, ועושהיהן לרוב הם בגדר 'שחקנים מתוחכמים'. זאת, במיוחד, בנסיבות כבענייננו בהן מדובר בעבירות הדורשות חשיבה ותכנון רב, אשר בוצעה בתשומת לב והקפדה משך שנים. משאלה הם פני הדברים, הדעת נותנת כי החמרה בענישה בעבירות 'צווארון לבן' הינה כלי אפקטיבי להרתיע מפני ביצוע, שכן החמרה כאמור מצמצמת את תוחלת הרווח מביצוע העבירה, תוחלת אשר נבחנת כאשר נשקלת האפשרות לבצע את העבירה על-ידי עבריינים פוטנציאליים.

שיקולי שיקום

125. בדיון שנערך לפני התרשמתי כי לצד כפירתו באישומים שיוחסו לו, טלמור מביע באופן כן חרטה עמוקה על מעשיו, והוא לוקח אחריות ומכיר בנזק שנגרם ללקוחותיו אשר כספם אבד כתוצאה ממעשיו. בתוך כך, הבהיר הנאשם כי הוא רואה עצמו אחראי לכל ההחלטות הניהוליות שהתקבלו ביוטרייד. הסתבכותו ועשייתו בכספים של הלקוחות שבגינן הורשע, נבעו לגרסתו משיקול דעת מוטעה ולקוי, אולם לא הייתה בכוונתו לגרום נזק ללקוחות או להתעשר על חשבונם - וכפי שקבעתי בהכרעת הדין, איני דוחה גרסה אפשרית זו. דברים אלו עולים הן מדברי הנאשם עצמו, הן מדברי יתר העדים שהעידו בעניינו. למעשה, משאלת ליבו של הנאשם היא שבית המשפט יתן לו את האפשרות לשקם את עצמו.

126. יוער, כי שיקולי שיקום לרוב אינם רלוונטיים בעניין עבירות כלכליות אשר מבוצעות על ידי אזרחים נורמטיביים [ת"פ (כלכלית) 23192-10-11 **מדינת ישראל נ' שרון נתנאל** (19.05.2013)]; ערעור על גזר הדין נדחה במסגרת ע"פ 4430/13 **שרון נ' מדינת ישראל**, פס' 52 (31.03.2014)]. יחד עם זאת, בנסיבות המקרה הפרטני, ולאור התרשמותי הישירה והבלתי אמצעית מכנותו של טלמור אשר לחרטה שהוא מביע, ותחושות הבושה שהוא מרגיש נוכח הנזק האדיר שגרם ללקוחות יוטרייד, וכן - הרצון שהוא הביע לשקם עצמו - ראיתי לנכון לתת משקל ממשי גם לשיקול זה.

קנסות

127. הלכה היא, כי לצד רכיב של מאסר מאחורי סורג וברח, בעבירות 'צווארון לבן' יש להשית גם קנסות כבדים. הלכה והיגיון לצידה, וזו - הוצאת בלעו של הגזלן מפיו. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט זילברטל בע"פ 7159/13 **ברזילי נ' מדינת ישראל** (16.03.2015) (להלן - עניין **ברזילי**):

"מדיניות הענישה הנוגעת לקנס כספי, במיוחד כאשר בית המשפט ראה לנכון להקל עם המערער עד מאד ברכיב המאסר, אמורה להגשים את התכלית של מניעת כל טובת הנאה ממעשה העבירה, ואף יצירת מצב לפיו ביצוע העבירה לא יהא כדאי כיוון שהעבריין צפוי לכך שייפגע בכיסו אף מעבר לשוויה של טובת ההנאה שצמחה לו בעבירה."

בעניין **מנופים** הפנתה כב' השופטת חיות לפסק הדין בעניין **ברזילי** והוסיפה, כי יש ליישם מדיניות זו גם כאשר הקנס מוטל לצד עונש מאסר **[שם, פס' 17]**. וכפי שאני קבעתי בעניין ת"פ (ת"א) 44510-12-12 **מדינת ישראל נ' חגאשי**, פסקה 28 (03.06.2013):

"כאשר השיקולים לביצוע עבירה הם כלכליים, יש לפגוע בכיסם של העבריינים באופן שלא רק יקזז את הרווחים בהם זכה הנאשם, אלא הרבה מעבר לכך, על מנת שיראו וייראו אותם אנשי 'צווארון לבן' המתפתים לשלוח ידם בכספים לא שלהם".

128. לצד דברים אלו, את גובה הקנס יש לקבוע בהתאם ליכולתו של הנאשם [ע"פ 5023/99 **חכמי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נה(3) 406 (15.03.2001)]. בהתאם לכך, בבואי לגזור את עונשו של הנאשם, עמדו לנגד עיניי - מחד גיסא, חשיבות ההרתעה כמו גם מניעת טובת ההנאה, במיוחד בעבירות כלכליות; ומאידך גיסא, קביעת קנס ההולם את נסיבות המקרה ואת יכולות הנאשם. בהקשר זה יש להזכיר כי הנאשם הוא אב לילד, וכי יכולת הפרנסה של התא המשפחתי נפגעה נוכח הפרשייה, ונוכח הליך פשיטת הרגל בו מצוי הנאשם. בתוך כך, נאלץ התא המשפחתי לשאת גם בהחזר הלוואה נוספת, ומשמעותית, שניטלה לצורך גיבוש הסדר לטובת נושיו של הנאשם.

129. אשר למתן פיצוי לקורבנות, בנסיבות כל אלה, מסקנתי היא כי הליכי חדלות הפירעון המתנהלים בעניינו של הנאשם ובעניינה של יוטריוס הם האכסניה הראויה למתן הפיצוי כאמור לקורבנות הנאשם. ומשכך, כאן, איני מוצא לנכון לפסוק פיצוי כספי לקורבנות במקרה דנן.

ד. 5. גזירת עונשו של הנאשם - סיכום

130. לאחר שבחנתי בקפידה את טענות ב"כ הצדדים ופירטתי בהרחבה את שיקולי הענישה הרלבנטיים בנדון, לרבות השיקולים לקולא, מצאתי לקבוע שבאיזון הראוי בין אלה לאלה, אין מקום לסטות ממתחם הענישה שקבעתי, אשר הולם את חומרת העבירות ואת נסיבות המקרה.

131. ודוק, משקל רב ניתן על-ידי לעובדה שהנאשם לא נטל כספים לכיסו ובוודאי שלא התעשר ממעשיו אלו. ההפך הוא הנכון, הנאשם מצוי כיום בהליך חדלות פירעון, והוא מתקשה להתפרנס ולכלכל את ביתו ואת משפחתו. על קשיים אלו העידו הן הנאשם עצמו, הן משפחתו וחבריו אשר העידו לפניי - ודעתי, כאמור, ניתנה גם לדברים אלו.

132. נסיבות חייו של טלמור אינן פשוטות, וילדותו לא ניבאה לו דרך חיים קלה. אולם חרף זאת, טלמור גבר על כל אלו - ולמעשה, עד קרות הפרשייה, ניהל חיי משפחה מלאים וטובים, לצד עשייה משמעותית בעולם התרבות בו השקיע את מירב מרצו וכשרונו. טלמור תואר על-ידי בני משפחתו וחבריו כאיש משפחה מסור, אוהב וערכי; מחנך המשקיע ונותן את נפשו לתלמידיו; איש תרבות מחונן; ואיש חברה המשקיע את מרצו בנתינה והתנדבות למען זולתו.

133. לבסוף מצאתי להדגיש, את החשיבות שניתנה על-ידי לדבריו של טלמור עצמו בתום הדיון שהתקיים לפניי - מהם עלה, כי טלמור הפנים את השלכות מעשיו, את חומרתם, וכן את מלוא משמעות הנזק שנגרם על-ידיו למשקיעים. השתכנעתי כי הנאשם מביע צער וחרטה כנה, וכי משאלת ליבו היא להשתקם בחייו ולכפר על

טעותו, ואלו הם עיקרי דבריו [פ/24.11.2022, עמ' 45-47]:

"כבוד השופט אני רוצה קודם כל לבקש סליחה אני אגיד שאני מצטער מכל הלב. אני רוצה להביע חרטה גדולה על הנזק שעשיתי גם הנזק הכלכלי הכספי, גם הנזק הכספי, גם עוגמת הנפש ללקוחות יוטריו ואני אחראי לו, אני יודע שמילים יפות לא יכולות לחפות על הנזק ועדיין אני מבקש סליחה אני רוצה להביע אותה פה.

[...]

היום בדיעבד 4 דברים מייסרים אותי וזה כמובן חוכמה בדיעבד. דבר ראשון מה שמייסר אותי זה שלא לקחתי בחשבון את הסיכון ואת הכמות ואת העוצמה של הפגיעה שהסיכון שלקחתי יכול לגרום ללקוחות וגרם ללקוחות. זה לא משהו שהוא עוזב אותי זה באמת כואב לי הנזק הזה, זה יושב לי על הלב אני לא רציתי לפגוע באף לקוח בכוונה.

[...]

דבר שני ואחד לפני אחרון זה שאני השתניתי. אתה מסתכל על בן-אדם שבחיים לא יקח יותר סיכון, בחיים לא יקח יותר כספים של אנשים, אתה מסתכל על בן-אדם שבחיים לא יפגע לא בכוונה ולא לא בכוונה באף אחד, אני לקחתי אחריות על זה שאני אמור להשתנות ושהנקודת מוצא והעמדת מוצא, תהליך קבלת ההחלטות שלי היה שגוי מקצועית על זה אין לי ויכוח עם עצמי אין לי ויכוח על זה. למדתי את הלקח שלי ולמדתי את זה בטח אחרי שראיתי את הנזק שנגרם ללקוחות וגם למשפחה שלי.

דבר אחרון, אחרון חביב. אני לא לקחתי שקל לכיס זה נאמר אפילו עדי התביעה, אני רציתי להרוויח כסף ללקוחות גם התביעה לא טוענת שזה לא היה בהתחלה של הפעילות של יוטריו, זה לא היה מעשה נכונות כבודו האמירה הזאת אני זוכר אותה נאמרת על ידו, אין לי עבר פלילי וגם לא יהיה לי עתיד פלילי אני לוקח על זה ועל האמירה הזאת את כל האחריות האישית והמשפחה שלי שילמה מחיר כבד וגם תשלם בעתיד מחיר כבד הוא עוד לא נגמר וכל מה שאני אבקש מכבודו זה שיראה את התמונה המלאה, שישקול בי במידת הרחמים יש וזה המשפט האחרון בענישה מטרה להעניש בבית המשפט אבל יש גם את האפשרות שמי שהורשע שתהיה לו גם את היכולת להשתקם ואני רוצה להשתקם. אני אבקש מכבודו לשקול את זה, אני מרכין ראש בפני פסק הדין, הכרעת הדין וגם גזר הדין שניתן. אני מבקש ממך באופן אישי כבודו שתיתן לי הזדמנות להשתקם ולחיות חיים חדשים, תודה רבה".

134. ודוק, נקבע לא אחת כי הבעת חרטה ואמפתיה לנפגעי העבירה יכולה להצביע על סיכוי לשיקום, וכי "שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א) [ע"פ

6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל**, פסקה 25 (18.04.2018). בעניינו, התרשמתי כי חל שינוי עמוק בהתייחסותו הרגשית של הנאשם לאירוע העבירה במהלך ההליך - וסבורני כי יש ליתן משקל ראוי לתהליך זה.

135. יתרה מכך, חרטת הנאשם אינה באה אך בגדר מילותיו - אלא גם במעשיו. כפי שציינתי לעיל, גם בשלב זה עושה הנאשם מאמצים רבים לצורך השבת הכספים למשקיעים, בניסיון לתקן, ולו במעט, את הנזק שגרם. בתוך כך, עלה בידו בעת האחרונה לגבש הסדר נושים במסגרת הליך פשיטת הרגל שמתנהל בעניינו - וגם תהליך זה אליו נרתם הנאשם, ניצב לנגד עיניי.

136. מן העבר השני - אל מול כל אלה, ניצבו לנגד עיניי גם מי שנפלו קורבן למעשיו של הנאשם - שהם, כאמור, אנשים מן היישוב אשר הפקידו בידי הנאשם את מיטב כספם וחסכוניהם, את עתידם ואת עתיד ילדיהם. אלו מצאו עצמם, בסופם של דברים, אל מול שוקת שבורה - ללא כספים וללא תקווה.

137. בשקלולם של אלו מול אלו - לא מצאתי לאמץ את מתחמי הענישה המחמירים עליהם המליצה המאשימה; ואף בתוככי אותם מתחמים, מצאתי לגזור את דינו של הנאשם על הצד הנמוך של מתחם הענישה, תוך מתן משקל ממשי לנסיבות לקולא, ולשיקולי שיקום - שכאמור, התרשמתי כי אלו משמעותיים בעניינו.

ה. סוף דבר

138. על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 48 חודשים בגין האירוע הראשון (האישום הראשון והשני).

ב. מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים בגין האירוע השני (האישום השלישי).

ג. מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים בגין האירוע השלישי (האישום הרביעי והחמישי).

בבואי לקבוע האם העונשים האמורים אותם מצאתי לנכון לגזור על הנאשם ירוצו בחופף או במצטבר, נתתי דעתי לנסיבות האישיות והמשפחתיות של הנאשם; דברי הנאשם עצמו - ובפרט, הצער והחרטה אותם הביע; וכן העובדה שמדובר במאסר הראשון אותו הוא מרצה. לכן, מצאתי לקבוע שהעונשים בגין האישומים השלישי, הרביעי והחמישי - ירוצו בחופף לעונש שהוטל בגין האישום הראשון והשני. כך שהנאשם ירצה, בסך הכל, מאסר בפועל לתקופה של 48 חודשים.

ודוק, כידוע, השיקולים שינחו את בית המשפט, לצורך הכרעה בדבר אופן ריצוי עונשי מאסר שהושתו על אדם בגין עבירות שונות כוללים - קיומה של זיקה בין העבירות בהן הורשע הנאשם; שיקולים הנוגעים למהות העבירה וחומרתה; מידת הפגיעה והנזק שמעשי הנאשם יצרו; ושיקולים של גמול והרתעה [ראו: ע"פ 7786/21 **אזמה נ' מדינת ישראל**, פסקה 61 (14.07.2022), והאסמכתאות שם]. בעניינו, הגם שמדובר באירועים נפרדים, הרי שהזיקה הקיימת ביניהם אינה מבוטלת. זאת, שעה שכלל מעשיו של הנאשם נעשו על רקע ומתוך מטרה להמשיך את פעילות יוטריוד ולמנוע חקירת גורמי אכיפת החוק בעניין פעילות יוטריוד.

אל אלו, יש להוסיף את הנסיבות המקלות הקשורות בביצוע העבירות עצמן, אשר מנתי בהרחבה לעיל - ובעיקרן, את העובדה כי הנאשם לא נטל כספים לכיסו [השוו: ע"פ 3834/10 **והבה נ' מדינת ישראל**,

פסקה 153 (06.03.2013). בהינתן כל אלו, הגעתי למסקנה, ולא בלב קל, כי הטלת עונש מאסר נוסף הינה תוצאה מחמירה עם הנאשם, וסבורני כי ראוי שרכיב המאסר בפועל שהושת על המערער בגין האישום השלישי, הרביעי והחמישי ירוצה בחופף למאסר בפועל שהושת עליו בגין האישום הראשון והשני.

ד. 18 חודשי מאסר, אך הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים על העבירה בה הורשע או על כל עבירת פשע.

ה. קנס כספי בסך של 250,000 ש"ח (מאתיים וחמישים אלף ש"ח). הקנס ישולם תוך 90 ימים מהיום. לא ישולם הקנס כאמור במלואו או בחלקו, יוטל על הנאשם מאסר לתקופה של 18 חודשים.

139. זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"א טבת תשפ"ג, 04 ינואר 2023, במעמד הצדדים.